49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2042 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 8 – 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1908 8 ՇՈՒՊԱԹ 1323 – 18 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1326

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قیصر
ادارهخانهسی: باب عالی جادهسنده نومرو ۲۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	14 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէն աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԿՂԵՐԻՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ

Սրամ Անտոնեան Լոյսի մէջ եկեղեցականներուն զարգացումին վրայ խօսելով, կ'ակնարկէ անոնց՝ որոնք կը ուսանեղին կղերին տրուած լայնամիտ դաստիարակութեան վրայ, և չափաւոր կրթութիւն մը, աւանդական հին ուսուցումը, բաւական կը համարին անոր։ Առիթ բռնելով Տ. Մեսրոպ Նարոյեան վարդապետի Ռընանի վրայ գրածը, Լոյսի յարգելի խմբագիրը, յօդուածագրին արժանաւոր դրուատիք մը հիւսելէ վերջ, երկարօրէն կ'անդրադառնայ կղերին յառաջդիմութեան և դարուն ոգիին համապատասխան զարգացումի մը հարկին, խոստանալով միանգամայն կրօնքին և Գիտութեան առնչութիւններուն վրայ չարունակել իր տեսութիւնները յաջորդով։

Ժամանակին առեւտրական ու տնտեսական պարագաները ի՛նչ ումգնութեամբ ալ որ վարեն մեր գործունէութիւնը, և մեր գիրքը ո՛րքան ալ այդ պարագաներէն զօրեղապէս ազդուի, տարակոյս չկայ թէ կրօնքը մեծագոյն դերը կը կատարէ դարձեալ մեր ընտանեկան և ընկերային կեանքին մէջ, և ամէն բան՝ որ կապակցութիւն ունի հաւատքին և անոր արտայայտութեան եղանակներուն հետ՝ կը չահագրգռէ մեզ վերին աստիճան։ Ոչ թէ միամտութիւն, այլ անմտութիւն իսկ է պնդել աւանդական միջակ դաստիարակութեան մը վրայ, զոր միայն հարկ ըլլայ տալ կրօնքի ապագայ պաշտօնեաներուն։ Ժամանակին հետ առաջ չընթանալ և կրթական նորագոյն պահանջներուն և մեթոտներուն անտեղեակ ըլլալ կը նշանակէ այդպիսի յաւակնութիւն մը, որ ինքնին արդէն անիմաստ է։ Բաւան դարերէ ի վեր քրիստոնէական եկեղեցին ռան առ ռան քալեց արտաքին զարգացումին հետ, և ազդուեցաւ աշխարհիկ մտքին յեղումներէն, կերպարանելով, ձեւափոխելով, ամրանալով իր կորիզին մէջ։ Արտաքին զարգացումը սակայն ճշմարտութիւնը անհերքելի՝ փաստերով չէ ապացուցած տակաւին հակառակ բուռն ու անօրինակ ճիգերու, որոնք կը միտին յաւիտենական գաղտնիքը կորզել և վարագոյրը պատռել, որ մեծ Անծանօթը կը քողարկէ Գիտութեան աչքերէն։ Բաւան դարերու հսկայ յառաջդիմութիւնները Կրօնքին ու Աւետարանին շրջանակէն դուրս՝ Նիւթին արտաքին կեղեւը քերթեցին միայն, և խորամանկ Իսկութիւնը նո՛յնքան անդթօրէն աւելի խորունկը սուզուեցաւ, չփոթ ու անել կացութեան մը մատնելով յաւէտ Գիտութիւնը։ Բայց Գիտութեան սնանկութիւն չէ այս, ի՛նչ մտքով որ Պրիւնթիէռ կը յաւակնէր... յայտնել։ Պէտք չէ խոստովանինք ըլլալ գիտութեան մասին, քանի որ կրօնքի մասին ալ խոստովանինք չենք. մինչեւ իսկ աւելի չնորհակալութիւն կը պարտինք Գիտութեան, որուն քրտնաթոր վաստակները տարածուած են ամէն դարու մէջ։ Սակայն կ'երեւի թէ ընդդիմահար մեծ Գաղտնիքին բնութիւնը ա՛յն է որ չխուզարկուի տենդագին յաւումներով, և Իմացականութիւնը ինքզինքը ծայրայեղ աշխատութիւններու չենթարկէ, քանի որ Նիւթին օժանդակութեան պէտք ունի ի հարկէ, և Նիւթը կը մաշի, կը սպառի։ Մեծ խորհողները այս պատճառաւ իսկ աւելի ծանրացած են մարդկային բարոյականին վրայ, Անծանօթին գոյութիւնը չեն չօշափած իմացական փաստերէն դուրս նիւթականօրէն խուզարկու հետաքննութեամբ և զայն հիմ ծառայեցնելով իրենց բարոյական վարդապետութիւններուն, մարդկային զգացումները և խորհուրդները մաքրելու, նրբացնելու հետամուտ եղած են առաւելապէս։

Այս համառօտ խորհրդածութիւնը հարկ համարեցինք, որպէսզի մեր գիտած նպատակէն չշեղինք։

Քննական ոգին անհրաժեշտ է կղերին համար իր որոշ սահմաններուն մէջ, որոնցմէ անդին մթութեան ու տարտամութեան անոլորտ դաշտ մը կը տարածուի, ուր մտնելու համարձակութիւն ունեցողները կամ ա՛յն է որ հաշտակորոյս ծածկուած են և կամ վատտակաբեկ տքնութիւններէ ետք անարգին գժուարութիւններով լոյս աշխարհ դարձած են. Հետեւաբար թէ՛ խոհեմութիւնը և թէ յեղյեղուած փորձառութիւնը կը պահանջէ որոշ չափը եւ կարգը դնել քննական ոգիին մէջ. եւ եթէ խնդիրը միմիայն կրօնքի տեսակէտով առնուի, պաշտօնէին պարտաւորութիւնն է նախ և առաջ գիտել թէ իրեն աչքեւ բացուած ասպարէզը արդէն իսկ չափուած ու կարգաւորուած է ի մասին հաւատալիքներու, և եթէ ինք փափաքող է իր պաշտօնին մէջ մինչեւ իսկ Նորափայլ աստղ մը ըլլալու, ասոր համար չեն պակսիր բարոյական ու հոգեւոր չինութեան առիթներ։ Սխալ է, բացարձակապէս սխալ է ա՛յն գաղափարը թէ կրօնքի կարեւորագոյն բարեկարգութեններէն վերջ միայն կարելի է բարոյական ուղղութեան հարցը լուծել, և հաւատալիքի քարերը մի առ մի բառնալով կրնանք ժամանել բարոյական նոյն բարձրաւանդակին մը վրայ։ Ո՛չ ապաքէն կրօնքի բարեկարգութեան ջատագովները ա՛յն կարծիքէն են թէ կրօնական բարոյականէն դուրս իմացական բարոյական մը կայ, անջատ՝ կրօնքին նեցուկներէն, և իր արմատը ունի ուղղակի մարդկային սրտին մէջ։ Կարգաւորուած ու բարոյիկ հանրութեան մը համար երբ փորձուած է որ անոր կրօնքը արդէն ըլլայ իր բարոյական մեծութեան, և նոյն իսկ հակաքրիստոնէական ծայրայեղ քննադատները—Շթրաուս և Ռընան—որոնց մասին կը խօսի Տ. Մեսրոպ վարդապետի յօդուածը, ըսա՛ծ են միթէ քրիստոնէական բարոյականին հակառակ բան մը։ Աւետարանով կրնան չարիք գործուիլ, բայց յանցանքը Աւետարանը չէ, այլ զայն սխալ հասկցողներուն ու մեկնողներուն։

Ընթերցումը կանոն պէտք է ըլլայ կղերականին, ո՛չ թէ միայն իր ծառայած դատին նպաստաւոր, այլ անընդհատ ընթերցումն ալ, ինչ որ արդէն կանոն էր նախնական Եկեղեցիին մէջ։ Եւ Ջատագովական հսկայ մատենագրութիւն մը ծնունդ առած է այս պարագայէն։ Տարակոյս չկայ թէ ո՛վ որ պաշտօնի մը կը ձեռնարկէ, ըմբռնած է անոր բնութիւնը իր գլխաւոր գիծերուն մէջ, կարեւոր աստիճանի մը վրայ չափած է անոր հորիզոնը. անոր հնարաւորութիւններուն գիտակից է, և իր պահանջումներուն կարգին ու կանոնին տեղեակ։ Առանց այս նախնական պայմանին, արժանաւոր ու արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւն չկայ։ Իրաւ է սակայն թէ ո և է գործ իր առաւելութիւններէն զատ ունի նաև աննպաստ կողմեր, որոնք գործաւորին ոչ բոլոր չահերը կը յառաջացնեն և ոչ բովանդակ հետաքրքրութիւնը կը գոհացնեն։ Ասիկա ամէնէն աւելի կրօնքի պաշտօնեաներուն համար ճիշդ է։ Իրենց պաշտօնը ենթադրուած պարտաւորութիւններու համեմատ պէտք է չափեն ու գործադրեն, չահախնդրական ու սնափառ ձգտումներէն աւելի իրենց վարելիք արտին քրտնող լուծքը պէտք է ըլլան. Եղիայի մաչկեակը ու գրգըլեակը պէտք է յիշեն, զոր օրինակ, և ոչ թէ ծաղկեայ փիլոնը կամ հանդիսաւոր չաթալ-թագը։ Իրենց պաշտօնին քննական ու գրական տեսակէտն ալ սահմանաւորուած է. իրենց մտացի հետաքրքրութիւնը պէտք չէ ընդլայնի, և մի՛ կարծէք թէ այդ տեսակէտը ինքնին անձուկ ըլլայ. ա՛ն բաւած է քանի դար ամբողջ կղերական սերունդներու, և նոյնը պիտի բաւէ անձիւ սերունդներու տակաւին, եթէ չափաւորութեան ու խոհեմութեան առաքինութիւնները յարատեւ մնան, ինչ որ անկասկածելի է, քանի որ ո և է ժողովուրդի մէջէն չես կրնար խլել կրօնքը ու հաւատքի կայծը, և, ի՛նչ որ ալ ըլլայ, դէպի ուղիղը և չափաւորը առաջնորդող առաքինութիւնը միշտ հաւատքէն բղխած է, և մարդկային բազմակարօտ ու բազմաթախանձ բարոյականին սանձը կրօնքի ապաստանէն փոխ առնուած է։

Ի՛նչ կարդան մեր կղերականները։ Թո՛ղ ամէն բան կարդան, մինչեւ իսկ ամէնէն վրան-բաց վէպը։ Ո՛վ կրնայ նզովել զիրենք։ Թո՛ղ կարդան տարակոյսները Ջոբելու, բնագրին մթութիւնները պարզելու, գրուածներուն բարոյականը թարգմանելու, և բարոյական ու ընտանեկան կեանքի բարգաւաճման տարրերը բազմապատկելու նպատակաւ։ Թո՛ղ կարդան, կրօնքի դէմ արձակուած հեգնութիւնները այպանելու, աւելորդ նկատուած հաւատքին զօրութիւնը քարոզելու, և Իմացականութեան ու Հաւատքին միջեւ սահմանաքարերը ձգձգելու համար. բայց թո՛ղ չկարդան ո և է բան, որմէ հրապուրուելով և հմայուելով, իսկոյն զայն կիրարկելու տրամադրութիւններով տոգորուին։ Աշխարհի մէջ կա՛յ մեղքէն աւելի հաճելի ու գրգռիչ. բայց այս պատճառաւ քաջալերե՞նք մոլութիւնները, և մոլիները իրենց ա՛յնքան սիրած ճամբաներէն ետ դարձնելու չաշխատի՞նք։ Թո՛ղ կարդայ կղերը. իր պարտաւորութիւններուն գլխաւորներէն է ընթերցումը. Թո՛ղ կարդայ Շթրաուս և Ռընան, թո՛ղ սերտէ առաջինին բուռն յարձակումները և երկրորդին անոյշ տարակոյսները, մեղմաբանութիւնները. բայց Ռընանի մը կամ Շթրաուսի մը ընթերցումը [illegible] հետեւանք մը կ'ունենայ, եթէ կղերի դոգնոցը կապող պաշտօնեան կ'արծէ սթափիլ իր խոր քունէն, և ուղղակի, անուղղակի միջոցներով աշխատի անոնց տարակոյսներուն ու յարձակումներուն վրայ չեչտել կրօնքը։ Կղերին կը սպասուի որ այդ տարակոյսները արդէն իսկ գիտցած ու մտածած ըլլայ իր նուիրական պաշտօնին ձեռնարկելէ առաջ, և այս պատճառաւ իսկ կղերին դասակարգը մնալէ առաջ կ'աւանդուի իրեն երկար դասընթացք մը աստուածաբանական, իմաստասիրական, ջատագովական, պատմական ու գիտական։ Ո՛չ ոք պարտաւորիչ կ'ընէ վեղարը։ Եթէ նախապատրաստական այդ ընթացքին մէջ իր տարակոյսները չկրնար սուզել, հալեցնել այդ քուրային յատակը, եթէ Ռընանեան ու Շթրաուսեան վարանքները կը յաղթանակեն Նարեկացիի, Շնորհալիի, Լամբրոնացիի գերագոյն օծութիւններուն, մեղք չէ, ամօթ չէ ետ դառնալը։ Ընդհակառակն բուն բարոյականն է աս, ինչպէս համբուրելի պատմի մըն է այն ժառանգաւորը, որ աշխարհիկ վայելքներէն ինքզինքը մերկացնելու հոգեւոր ույժը չզգար, և իր կարիքը մերժելու չափ անողորմ. որոշումի մը չի յանգիր, և կեանքի այլազան ասպարէզներէն մէկուն մէջ կը մտնէ, հրաժարելով ապագայ բեմական գործունէութենէն, որ մահացուցիչ է իր կարգ մը կիրքերուն։ Նոյն իսկ հոգիի ի՛նչ ազնուութիւն այն եկեղեցականին կողմէ, մաքուր բարոյականի և իսկապէս անկեղծ բաղձանքի ի՛նչ արտայայտութիւն, երբ ասպարէզին սկիզբը կամ կէս ճամբուն վրայ արգաբեւ չկրնալով փարատել տարակոյսներու մշուշը, որ հետզհետէ կը ծածկէ իր տեսութիւնը, միամիտ ու անոյշ հրաժեշտ մը կուտայ բեմին, իր պատրանքին, նոյն անկեղծութեամբ ու տարփողելի վարմունքով, որով մեղաւոր մը իր մոլութիւններէն կ'անջատէ ինքզինքը։ Եւ ճշմարիտը որոնող մտքի մը յատկանիշն է ասիկա. և թերեւս ա՛յս պատճառաւ գրէթէ չնաչխարհիկ է։ Եկեղեցականը իր հոգեւոր գործունէութեան որոշ սահմաններ ունի, ըսինք. բարոյական ազդեցութիւնը անսահման է, բայց հաւատքի ու հաւատալիքներու չափ մը վստահացուած է իրեն, զոր չի կրնար չարաչար գործածել Ռընանի ու Շթրաուսի յորդորներուն անսալով, ինչպէս ամերիկացի սեղանաւորը իրաւունք չունէր ապահովագրած դրամը սա՛ կամ նա՛ ձեւով չահագործութիւններու դնել Հէրրիմէնի, Մօրկանի կամ Րոքֆէլլէրի ձեռնարկութիւնները ճոխացնելու նպատակաւ։

Մեր համայնքին համար մանաւանդ անհրաժեշտ է որ կրօնապէս լայնախոհ դաստիարակութեան մը հարկը ջատագովելով, և այդ դաստիարակութենէն անվրէպ բարոյական չա՞ն ակնկալելով հանդերձ, ուչիմութիւնը ձեռքէ չձգենք։ Մեր ուղղութիւնը կղերին ձեռքն է, ան կ'ազդէ մեր կրթական ու բարոյական ուղղութեան վրայ, մէկ խօսքով, ան կ'ազդէ, անոր ծրագիրը կ'ազդէ մեր պատանեկութեան թարմ մտքին ու նորընծայ կամքին վրայ։ Հետեւաբար իսկապէս առողջ ու քնամոյն նկարագրի նպատակայարմար կղերական ազդեցութիւն մը ստանալուն մէջ կը կայանայ մեր հոգածութիւնը։ Նախ չենք փափաքիր երբեք որ կղերին ստացած, ստանալիք դաստիարակութիւնը խաթարէ մեր հաւատքը, թէեւ ընթերցումներու ազատութեան տակ աւեր գործէ մեր կրօնական անդաստանին մէջ, զոր հոգեւոր հուժկու ու անմրցելի իմացականութիւններ վարած են. չենք փափաքիր երբեք որ ազգային միտքերու յանձնուի կրօնական ուղղութեան գործը. բայց ուղղադատութիւնը, իսկատիպ բարեմասնութեանց զարգացումը միմիայն ընթերցումով չէ որ կ'արդիւնաւորուի։ Շնորհալիներու, Նարեկացիներու ներշնչող ոգին գերազանց պէտք է համարիլ Ռընաններու, Շթրաուսներու քննամոլիկ հայեցողութիւններէն։ Կերպասը իր թելերով հիւսուած պէտք է ըլլայ, եթէ նոյնիսկ ժանեակներով ու ժապաւէններով գեղազարդենք զայն։ Ճիշդ ինչպէս կը մտածենք գրականութեան վրայ, ուր այսօր սա՛ տխուր երեւոյթին հանդիսատես ենք թէ տոհմայինը կ'անտեսուի, և օտար արտաքին գրականութեանց տարափ մը կը տեղայ մեր պարբերականներուն և թերթերուն մէջ, և հետզհետէ լեզուին ինքնայատուկ ձեւերը ու ասութիւնները կը թառամին տարաչխարհիկ փտածաղիկ տունկերու կոյտին տակ։

Կը ներենք որ կղերը կարդայ Ռընան, Շթրաուս և Լիթթրէ և ուրիշներ, բայց կը փափաքինք որ մեր եկեղեցական Հայրերուն չարաչար մոռցուած գրականութիւնը զօրավիգ ընդունի իր պաշտօնին կիրարկութեան մէջ։

1863ին Օրլէանի նշանաւոր եպիսկոպոս Տիւբանլու ֆրանսական պատանեկութիւնը և ընտանիքի հայրերը կը զգուշացնէր նոյն ժամանակի քանի մը մատենագիրներու կողմէ հաւատքին դէմ ուղղուած յարձակումներէն։ Ակնարկուած մատենագիրներն էին Լիթթրէ, Ռընան և Թէն, որոնց վերջինին համար եպիսկոպոսը կ'ըսէր. —«Այդ ծաղրածու մատենագիրը չի գոհանար միայն զԱստուած ուրանալով, այլ կը հեգնէ մինչեւ իսկ անոր վսեմ անունը։ Եպիկուրոսէն և Հիւլէական իմաստասիրութենէն ի վեր անաստուածութեան աւելի կատարեալ և աւելի ամբարիշտ դրութիւն մը առաջարկուած չէ քան իրենը»։ Թող որ Թէն 1870—71 գերմանեւֆրանսական պատերազմին առթիւ Բարիզի պաշարման ատեն անկրօն սերունդի մը ծայրայեղութիւնները դիտելով Վերսայլի իր բնակութեան միջոցին, իր ուղղութիւնը փոխեց, և Ֆրանսական Պատմութեան իր հատորներուն մէջ տարբեր ոգիով չարժեցաւ, իր ջատագոված հին սկզբունքներէն մեծաքայլ ետ երթալով։ Շթրաուս իր «Յիսուսի կեանքը» ծանօթ գործին հրատարակութենէն վերջ, չփոխելով հանդերձ իր համոզումները, նոր ձեւ մը ու քաղցրութիւն մը տուաւ անոնց, խոստովանելով իր թիւրիմացութիւնները։ Ռընան ո՛չ մէկուն իրաւունք կուտայ գայթակղելու իր տարակոյսներէն. անփիլոն բարոյախօս եկեղեցական մըն է ան իր տեսակին մէջ, որ կղերական ըլլալը իր համոզումներուն հակառակ սեպելով, ետ քալեց Յիսուսեանց մէկ վանքէն ուր կը կրթուէր, այսպէս գեղեցիկ օրինակ մը ըլլալով նուազ խոհեմներու, որոնք ո՛չ միայն իրենց տարակոյսներով կը տուայտին, այլ ուրիշներն ալ մոլորեցնելու կ'աշխատին։

Պէտք չէ խաբուիլ ընթերցումներու առաջին տպաւորութիւնէն ու անձնատուր ըլլալ անոնց, կամ թուղթին յանձնել զանոնք կրկին։ Թէնն էր որ Տիւբանլուի նախազգուշութիւնը առթող իր Իմացականութիւնը անուն գրքին մէջ կ'ըսէր.—«Առաքինութիւնը և մոլութիւնը շաքարին ու ծծմբաթթուին պէս քիմիական արտադրութիւններ են։» Նոյն Թէնն էր որ Ֆրանսական Պատմութեան մէջ ալ այպանեց ամէն ծայրայեղութիւն, ամէն մոլութիւն իբրեւ արդիւնք սխալ ու

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(82)(

ԿԻՐՔԻՆ ԶՈՀԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

ՄԵՆԱՄԱՐՏ ՄԸ ՔՐՕԶՕՆԻ ԵՒ ՆՕՎԱՆԹԷԼԻ ՄԻՋԵՒ

Նօվանթէլ նաւապետ Քրօզօնի իր հետ մենամարտելու պատճառը չէր կրնար հասկնալ ու կարծելով որ խեղճ մարդը զայրոյթին սաստկութենէն խելքը կորսնցուցած է,

—Շատ լաւ, մենամարտինք, քանի որ այնպէս կ'ուզես, ըսաւ, բայց ինչո՞ւ պիտի մենամարտինք։

—Անոր համար որ, մոլեգնած նաւապետը ակռաները կճրտեցնելով, կնոջս սիրահարը դուն ես...

Նաւապետին այս անողոք յայտարարութիւնը բնաւ չազդեց Նօվանթէլի վրայ, որ նշանակելի պաղարիւնութիւնով մը Քրօզօնը դիտելով,

—Եթէ հիմա՛ ձեր սխալած ըլլալուն վրայ պնդեմ, պիտի չի հաւատաք, ըսաւ։

—Ինչպէ՞ս կրնամ հաւատալ որ, յարեց նաւապետը, դեռ երկու ժամ առաջ դուն կ'ըսէիր թէ սիրահարները վերջին ծայր զգուշութիւն կ'ընեն իրենց սիրուհիին անունը չհրապարակելու համար։

—Այո՛, ըսի և դարձեալ կը չարունակեմ ըսել թէ, պատուաւոր մարդոց կիները գլխէ հանող անպատիւ սրիկաներուն համար էր իմ խօսքս. պատուաւոր մարդը սանկ պարագաներու մէջ ճշմարտութիւնը խոստովանելէ աւելի բան չի կրնար ընել։

—Ասոր ալ պատրուակ մը յարմարցուցիր, բայց ալ չես կրնար զիս խաբել, վստահ եղիր, բայց ի՛նչ հարկ պարապ խօսքերու, գործի սկսինք։

—Այո՛ սկսինք, և սակայն պէտք է գիտնաք որ պարզ զրպարտութիւն մըն է ինձ վերագրուածը՝ թշնամիներուս կողմէ յերիւրուած. թշնամի մը ունիմ որ մանաւանդ, օծիքը ձեռքէս ազատելու համար ամէն ստորնութեան կը դիմէ. բայց վնաս չունի. չըլլայ որ սակայն այնպէս ենթադրէք թէ կը վախնամ մենամարտելէն ու զիս արդարացընել կը ճգնիմ, սիրայօժար կ'ընդունիմ ձեր մենամարտի առաջարկը և իբր պարզ տեղեկութիւն կ'ըսեմ ձեզ այս խօսքերը։

—Շատ լաւ, երթանք ուրեմն։

—Ո՛չ մի աճապարէք, ըսելիքներս չի լմնցան դեռ. սրիկայ մը, ստորին արարած մը, վրէժ լուծելու դիտումով անշուշտ յերիւրած է այս զրպարտութիւնները, առանց ինքնութիւնը ճանչցընելու. եթէ ձեզի գրած նամակը ստորագրած է. հիմա երթանք տեսակցինք հետը, եթէ ճշմարտութիւնը չի յաջողիմ խոստովանեցնել՝ մարդ չեմ, առաջին յարձակումիս կը խեղդեմ զայն հաւի պէս։

—Ո՛չ, գրած նամակը չէ ստորագրած։

—Բայց խելք ունեցող մարդը այդ ստորին արարածին ինքնութիւնը ծածկելէն իսկ կը կռահէ անոր սուտեր չինելն ու էնթրիկներ սարքելը. գալով ձեզի դուք ալ խելք չունիք, ըրածնիդ թողածնիդ չէք գիտեր որ ասանկ յերիւրանքներու հաւատ կ'ընծայէք։ Ես ուրիշին կողմէ ուղղուած նախատինք մը չեմ նկատեր ձեր այս ընթացքը. ուղղակի դուք էք պատասխանատուն և փոխանակ ձեզի, ես մենամարտ պիտի առաջարկեմ ձեզ. ես ձեզ բարեկամ մը, ընկեր մը կը նկատէի, մինչդեռ դուք զիս վատ մը կարծած էք։

Նաւապետ Քրօզօն թէեւ քիչ մը թուլցաւ, սակայն առած խօսքը չկրնալով ետ առնել,

—Ուրեմն վկաներ գտէք որ երթանք, ըսաւ։

—Քանի որ կը պնդէք թէ զիս պիտի սպաննէք, ես ալ ըսեմ թէ բնաւ պիտի չյաջողիք ձեր այդ մտադրութեան մէջ, անոր համար որ իմ կէսիս չափ իսկ զէնք գործածել չէք գիտեր, ես ձեզի վիրաւորելէ ետք պիտի չսպաննեմ. մենամարտը երբ աւարտի հանգիստ միտքերով պիտի ապացուցանեմ թէ ես ոչ ձեր ենթադրած վատն եմ, ու ո՛չ ձեր կնոջ սիրահարը, ո՛չ իսկ կեանքիս մէջ երբեք տեսած եմ անոր. անպատճառ ասոնց ամէնուն պիտի համոզեմ ձեզ որ հասկնաք թէ ո՛րչափ սխալած էք ձեր դատաստաններուն մէջ։ Հիմա որ ըսելիքներս աւարտեցի, պատրաստ եմ երթալու, ո՛ւր որ ուզէք. բարեկամս հոս չէ, պէտք է տունը երթանք զինքը միզի հետ առնենք։

Քրօզօնի վկան առաջին մեքենավար Պէրնաչ՝ նաւապետին դառնալով,

—Բայց դուք կը սխալիք տէ՛ր նաւապետ, ըսաւ, պատուաւոր մէկու մը կը նմանի այս մարդը, եթէ ձեր տեղը ըլլամ, մենամարտելէ առաջ գործը կը հասկնամ. պարոնը կ'ըսէ որ մենամարտէն ետք պիտի ապացուցանէ թէ բացարձակապէս սխալած էք. աւելի աղէկ չըլլա՞ր որ մենամարտէն առաջ ճշդուի այս կէտը։

—Ի՛նչ կ'ըսես Պէռնաչ, տղա՞յ ես։

—Ինչո՞ւ տղայ ըլլամ, ընդհակառակը կատարեալ լրջութեամբ է որ կը խօսիմ, որովհետեւ ես ո՛չ կոյր եմ, ո՛չ ալ յիմար, բաժններուս ամէնքն ալ չիտակ են, ձեռքս կրակը կը խոթեմ որ այս մարդը սուտ չի խօսիր կոր, ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ ասանկ պատուաւոր մարդու մը խօսքին չես հաւատար ու անստորագիր նամակ գրող վատի մը զրպարտութիւնով մենամարտելու կ'ելլաս. խելք ունեցող մարդը անգամ մը գործին իսկութիւնը չհասկցած ասանկ առաջարկներ ընելու կ'ելլա՞յ։

—Իրաւունք ունիս, բայց...

—Իրաւունք ունիմ հապա՛, պէտք է ասանկ ընել, անգամ մը գործը հասկնալ։

—Ինչպէս պիտի հասկնանք։

—Շատ դիւրաւ, կինդ չգիտէր հիմա հոս անցած դարձածները։

—Այո՛, չգիտէր։

—Տունը առանձին կը պահէ, ուրեմն չկրնար ըլլալ կ'ըսէիք, երբեմն մէկէն կ'երթանք. պարոնը կը ներկայացնենք անոր, իբր ձեր ընկերը, հարկաւ ձեր կնոջ դէմքը կը մատնէ....

—Ո՛չ, ատ առաջարկը չեմ կրնար ընդունիլ, խաբեբայ խարդախներու պէս կեղծիքներու դիմել կամ բացարձակապէս վեր է իմ կարողութենէս, թէեւ վստահ եմ որ Տիկին Քրօզօն ո՛չ պիտի ճանչնայ զիս, ո՛չ ալ դէմքին վրայ արտայայտութիւն մը պիտի դրոշմուի. սակայն պարոն Քրօզօնի կասկածները պիտի չփարատին ու պիտի չարունակէ ամբաստանել կինը. ես ինչպէս ըսի, պարոն Քրօզօնի արժանի պատիժը տալէ ետք է որ պիտի ապացուցանեմ իր սխալած ըլլալը՝ ո՛չ թէ ասանկ քօմէտիներով, այլ բացարձակ ապացոյցներով։

Քանի որ Պէռնաչի առաջարկը ընդունիլ չես ուզեր, ըսաւ, ուրեմն ուրիշ ապացոյցներ ունիս սխալած ըլլալս հաստատող. չենք կրնար ատ ապացոյցին ինչ ըլլալը հասկնալ։

—Ինչո՞ւ խօսելու ձանձրոյթը յանձն առնեմ, ըսաւ Նօվանթէլ, կը տեսնեմ որ դուք խօսք հասկնալու վիճակին մէջ չէք։

—Ո՛չ, ըսէ, ատ կէտը հասկնալ կ'ուզեմ.

—Ո՛չ, ես ալ չըսելու կողմն եմ, հիմա խօսքին ժամանակը անցաւ, կարգը մենամարտին է, անգամ մը իրարու հետ չափուինք, անկէ ետք խօսիլն ալ, ապացուցանելն ալ դիւրին է։

(Շարունակելի)

անհրիմն դաստիարակութեան մը։ Մեր կղերը իր ձեռքին տակ եկեղեցական մատենագրութեան ահագին դրամագլուխ մը ունի, որ կը բաւէ իր պաշտօնին թէ՛ հոգեւոր և թէ բարոյական ուղղութեան։ Արտաքին նպաստը չենք անտեսեր, պայմանաւ սակայն որ անիկա ծառայէ աւելի ամրապնդելու այդ ուղղութիւնը, և ոչ թէ հեգնական ծամածռութիւններ պատճելու։ Եթէ անհաւատութեան ճահիճէն մաքուր դուրս պիտի չկրնայ գալ մեր կղերը, ի՞նչ օգուտ ունի կրօնքի ու հաւատքի անունով հաւաքուած լումաներու գնով անոնց կարծեցեալ լուսամտութիւնը, որ կը խաւարեցնէ պարզ ժողովուրդին աչքերը, երկնային կապոյտէն վար խոնարհիլ հարկադրելով զանոնք։

Մինակ Թէնը չէ օրինակ մարդու մը, որ կրօնական լայնամիտ սկզբունքներու քարոզիչ հանդիսանալէ վերջ դէպքերուն բերմամբ աւանդական չափէին դարձած է։ Ընդհանրապէս գեղեցկագէտ մտքեր, առանց իրականութեան հետ չփուելու իրենց մատենադարանին մէջ կ'ապրին, աշխարհը իրենց գիրքերէն միայն կը ճանչնան, մարդոց, անոնց հիմունքին և գործերուն վրայ երեւակայական պատկեր մը կը ստեղծեն, և զայն կուռքի վերածելով այլազան գեղօրներով կը պճնեն՝ ինչպէս տղայ մը կը հագուեցնէ իր պաճուճապատանքը։ Բնազդումը երբեմն համոզում կ'ընդունին․ այսպիսիներուն ըրածը պարզապէս գեղեցկագիտական զբօսախաղ է։ Կրօնքի մասին խօսիլ մը կը չինեն իրենց համար, եւ հեռազնուէ կը համակրին անոր, զանց ընելով իրենցմէ դուրս ժողովուրդին հոգեւոր պէտքերը։ Թէեւ վերջը պիտի զգան իրենց յուսախաբութիւնը, հետզհետէ չփուելով անոր հետ։ Իրենց արտայայտութիւններուն կը հագցնեն գիտական վերարկու մը, և ոճի նկարչէն պատկեր մը կը պարզեն, ինչպէս օձը քմահրապոյր կարմիր պտուղ մը Եւայիին։ Բառի, բայի արուեստագէտներ, որոնց կրնանք յատկացնել որոշ կարգ մը ուրիշ գեղեցկաբանողներու մօտ, մինչեւ իսկ սեռին ամէնէն վարպետներուն մօտ․ խօսքի լարախաղացներ, որոնց ոճաթաթախ փրփրոտութիւնը սակայն չի պարունակեր ճշմարտութեան ամենափոքր հոյլ, ինչպէս կ'ըսէ Մաքս Նորտաու տարբեր դասակարգի մը համար։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԵՐԿԱՅ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԻՐՔԸ.— Լիւտսի չատ կարեւոր ընտրական շրջանակին մէջ մասնակի ընտրութիւնը երեք նախորդ ընտրութիւններուն նման ցոյց կուտայ Ազատական կուսակցութեան յետախաղաց գնացքը Անգլիոյ մէջ։ Իրաւ է թէ Լիւտսի մէջ Ազատական մը կը յաջորդէ ուրիշ Ազատականի մը։ Բայց երկու տարուան մէջ ազատականները հազար ձայնէ աւելի կորսնցուցած են այս շրջանակին մէջ մինչ պահպանողականները երեք հազարէ աւելի քուէ չահեցան։ Այս թուանշանները ըստ բաւականին պերճախօս են։ Ժուռնալ տէ Տեպա իրաւամբ ի վեր կը հանէ սա մանաւոր պարագան թէ ժամանակէ մը ի վեր մասնակի ընտրութիւնները ամենքն ալ միեւնոյն արդիւնքը ունեցած են․— կամ ազատական ընտրելին յաղթուած է, ինչպէս Էչպըրթընի և Րոսի մէջ, և կամ զեղջեալ մեծամասնութեամբ մը յաջողած է, ինչպէս Լիւտսի մէջ։

Ցայտնի ըլլալով թէ այս ընտրութիւնները տեղի ունեցած են տարբեր նկարագիր ունեցող տարբեր մարզերու մէջ, դժուար է պարզ զուգադիպութիւն մը տեսնել անոնց մէջ, և չհաւատալ թէ հասարակաց կարծիքին սովորական ճօճանակը կ'սկսի պարզուիլ։ Քիչ մը կանուխ է, որովհետեւ հազիւ երկու տարի է ի վեր ընդհանուր ընտրութիւնները տեղի ունեցան, բայց 1906ին ընտրողները դէպի Ազատական կուսակցութիւնը այնքան մեծ քայլ մը առին, որ զարմանալի չէ թէ հակազդեցութիւնը աւելի կանուխ զգալի կ'ըլլայ և սովորականէն աւելի ուժգնօրէն։

Արդէն ներկայ վարչութեան ոյժ տուող մեծամասնութիւնը սկիզբէն ի վեր զանազան տարրերէ կը բաղկանար։ Հիմա բրողութիւնը այլեւս տարակոյս չի վերցներ։ Ասիկա է պատճառը նախարարութեան ներկայ դժուարութեան։ Ազատական ներկայ կուսակցութեան մէջ ստուար ոյժ մը ներկայացնող Նօնքոնֆորմիստները դժգոհ եղած էին կրթական ծրագրին անյաջողութենէն, և հիմակ ալ աւելի զայրացած են, իմանալով ո՛ր ներկայ վարչութիւնը բացորոշապէս խոստացեր է Իռլանտան օժտել կաթոլիկ համալսարանով մը, և պարտականութիւն եղած այս զիջումը իրենց համար դժուարակուլ դեղահատ մը կը ներկայացնէ։

Բայց ամէնէն լուրջ ձգձգումները առաջ եկած են ծովային ելմտացոյցին առթիւ։ Արմատականներուն մեծագոյն մասը, Իռլանտացի ազգայնականները և ընկերվարականները երբեք համամիտ չեն որ այդ ելմտացոյցը ստուար յաւելում մը կրէ, որովհետեւ իրենց ընտրողներուն խոստացած են զինուորական ծախքերու նուազում մը, ոչ բնաւ յաւելում, և նաեւ որովհետեւ աղէկ գիտեն թէ վարչութեան ելմտական միջոցները անսահման չըլլալով, զրահաւորներուն համար ծախսուելիք դրամը պիտի զեղչուի կրթական ու ընկերային ծրագրէն։

Հետեւաբար վարչութեան կը յայտարարեն թէ գոնէ դեռ տարի մը պէտք չէ աւելցնել նաւային ելմտացոյցը։ Իրենց թերթերուն հրատարակութենէն կ'երեւի թէ ասոնք յաջողած են իրենց տեսութիւններուն դարձնել ելմտական նախարար Մր. Էսքուիթը։

Բայց ազատական երեսփոխաններուն մեծամասնութիւնը, որոնք ամէն բանէ առաջ կ'ուզեն որ բրիտանական նաւատորմիղը պահէ իր գերակչռութիւնը, կ'իմացնեն վարչութեան թէ տեղի պիտի չտան արմատականներուն և Իռլանտացիներուն պահանջումներուն։

Սըր Հէնրի Գ. Պէնըրմէնի դիւանագիտութիւնը թերեւս պիտի յաջողի համաձայնեցնել ըստ երեւոյթին անհաշտ այս երկու հատուածները։ Բայց այս պարագաները՝ երկրին մէջ ծանօթ ըլլալով՝ զօրեղապէս կը նպաստեն վարկաբեկ ընել Խորհրդարանին ազատական անդամները, և չփոթութիւն սերմանել անոնց կուսակիցներուն մէջ։ Միութենական— պահպանողականները, կրկին իշխանութեան գլուխ անցնելու համար, իրենց հակառակորդներուն այս թերութիւնները հաչուի կառնեն ուչադրութեամբ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱԽՈՒՄԲԸ.— Գիլիի ծովեզերքը ժամանող ամերիկեան նաւախումբը մեծ պատիւներով ընդունուեցաւ տեղացիներուն կողմէ, որոնք հազարներով հաւաքուած էին ծովածոցին շրջակայ բլուրներուն վրայ։ Սանթիակոյէն յատկապէս եկած էին 20,000է աւելի անձինք, ամերիկեան մարտանաւերուն անցքին ներկայ ըլլալու։

Նաւախումբը իր ճամբան չարունակեց դէպի Քալլաօ։

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՇՈՒՐՋ.— Վատիկանի Տարեցոյցը հրատարակուեցաւ, որմէ կը տեսնուի թէ Կաթոլիկ Եկեղեցին հիմա ունի 61 կարտինալ, որոնցմէ մէկը Պիոս Թ.էն հաստատուած, 45ը Լէօն ԺԳ.էն և 15ը Պիոս Ժ.էն։ Ներկայ Պապին օրով 19 կարտինալ մեռած են։ Եկեղեցական նուիրապետութիւնը կը բաղկանայ 14 Պատրիարքներէ, որոնց 8ը լատինածէս, 6ը արեւելածէս։ Լատինածէսներուն մէջ կան 184 արքեպիսկոպոս, արեւելածէսներուն մէջ 16, 741 լատինածէս եպիսկոպոս, և 52 արեւելածէս։ Ասոնցմէ զատ կան անպաշտօն 89 արքեպիսկոպոս և 610 եպիսկոպոս։ Ընդամէնը կաթոլիկ եկեղեցիին նուիրապետական տիտղոսներուն թիւն է 1717։ Ներկայ Պապին օրով 5 եպիսկոպոսական թեմեր արքեպիսկոպոսութեան բարձրացան, 11 նոր թեմեր ալ հաստատուեցան, 2 աբբայարան։

ՄԱՐԳԱՐԻՏԻ ՄԵԾ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ. Կոմսուհի Վարթէնսլէպէնի մարգարիտէ մանեակը, որ 250,000 մարք արժողութիւն ունէր, գողցուեր է յիշեալին բնակարանէն։ Կոմսուհիին սպասուհին ձերբակալուած է իբրեւ կասկածելի։ Կոմսուհի Մարի Վարթէնսլէպէն առաջնակարգ դէմքերէն է Պերլինի բարձր դասու ընկերութեան մէջ։ Իր ամուսինը, կոմս Ալեքս Վարթէնսլէպէն հեծելազօրքի զօրավար է։ Անհետացած մարգարտեայ մանեակը անսովոր կերպով թանկագին զարդ մըն էր։ Մէկուկէս մէթր երկայնութիւն ունի, և մէն մի մարգարիտ թանկագին է։ Իւրաքանչիւր կտորը այնքան երկայն է որ կարելի է կրել իբրեւ առանձին մանեակ։ Պերլինի գոհարավաճառներէն մեծագոյն մասին ծանօթ էր այս զարդեղէնը։ Վարթէնսլէպէն կոմսուհին քանի մը տարիէ ի վեր տէր էր այս մանեակին, և գրեթէ ամէն օր կը կախէր զայն երբ ընկերութեան մը երթար կամ թատրոն այցելէր։ Գողութիւնը տեղի ունեցաւ անցեալ ուրբաթ օր։ Կոմսուհին Օբերա գացած էր մանեակը կախած, չորս կտորը վիզէն, և հինգերորդ կտորը անջատ։ Ժամը 11էն վերջ կոմսուհին տուն դարձաւ, և իր ննջարանին մէջ իր սպասուհին Մարթա, որ երկու չաբաթէ ի վեր անոր ծառայութեան մէջ մտած էր, հանուեցուց զայն։ Այս միջոցին կոմսուհին մանեակը հանեց և ուրիշ զարդեղէններու հետ դրաւ արծաթ արկղիկ մը մէջ, որ սեղանի մը վրայ կը գտնուէր։ Կոմսուհին սովորութիւն ունէր այս արկղիկը իր ննջարանը պահելու։ Ուրբաթ օր ալ այնպէս ըրաւ։ Կոմսուհին սպասուհին ննջարանը թողլով յարակից սենեակ մը գնաց՝ հոն թէյ առնելու համար։ Քանի մը վայրկեան վերջ սպասուհին հեռացաւ ննջարանէն և իրեն յատուկ սենեակը գնաց, որ տունին գետնայարկը կը գտնուէր։ Կէս ժամ վերջ կոմսուհին իր ննջարանը վերադարձաւ և անգամ մըն ալ բացաւ արծաթեայ արկղիկը։ Արկղիկը գրեթէ դատարկ էր։ Անոր թանկագին պարունակութիւնը, մարգարիտէ մանեակը, անհետ եղած էր և անոր հետ ոսկի ապարանջան մը, և 17,000 մարք արժէքով ուրիշ մեծ սպիտակ մարգարիտ մը։ Մանեակին հինգերորդ մասը միայն զոր կոմսուհին երբեմն առանձին կը կրէր, հոն էր։ Ոստիկանութեան իմաց տրուելով, կէս գիչերին ամբողջ տունը խուզարկուեցաւ։ Բոլոր ծառաները հարցաքննուեցան, բայց ոչ ոք տեսած էր մանեակը բացի սպասուհիէն որ իր կարգին բացարձակապէս հերքեց։ Բայց ոստիկանութեան խիստ կասկածելի երեւցաւ պարագայ մը։ Կոմսական բնակարանին բոլոր պատուհանները գոցուած էին։ Սպասուհիին փողոցին վրայ նայող սենեակին պատուհանը միայն բաց էր։ Ոստիկանութիւնը կասկածեցաւ թէ նպատակաւոր կերպով բացուած է ասիկա, վարը սպասող մարդու մը նետելու համար մանեակը։

ՔՐՈՆԻԿ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ հասութից յանձնաժողովոյ անդամներէն Արամ էֆ. Գարակէօզեան, հակառակ թէ՛ հոգաբարձութեան և թէ իր անդամակիցներուն դիմումներուն, իր հրաժարականին վրայ պնդած ըլլալով, Հոգաբարձութիւնը յանձնաժողովին միւս անդամներուն յանձնարարած է իրենց յարմար նկատած ո և է մէկը իրենց անդամակից ընտրել և ի տեղեկութիւն Հոգաբարձութեան հաղորդել։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ նախորդ ելեւմտից տեսուչ Տ. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Մագսուտեան, կրկին գրով մը դիմելով վարչութեան խնդրած է որ Երուսաղէմի հաչիւներու և տեղեկագրերու պատճէնները իրեն հաղորդուին, որպէս զի մանրամասնօրէն պատասխանէ իրեն դէմ եղած բոլոր առարկութեանց, եթէ կան։

ՍԱՄՍՈՆԻ իչխան Քօրասիս էֆ. որ չատ մօտէն ճանչցած է հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի թէ՛ պետական և թէ ազգ. ծառայութեանց մէջ ունեցած արժանիքները, մասնաւոր գրով մը իր ցաւակցութիւնները յայտնած է Ս. Պատրիարք Հօր՝ Եուսուֆեան էֆ.ի մահուանը առթիւ։

ՍԿԻՒՏԱՐ Սելամիէի և Գուզկունճուքի եկեղեցիներուն քահանայից դասերուն միացման խնդիրը կրօն. Ժողովոյ կողմէ նկատողութեան առնուած և բանաւոր ու միանգամայն օգտակար նկատուելով, յանձնարարուած էր Ս. Խաչի քահանայից դասուն և միացեալ Թաղ. Խորհուրդին որպէս զի ջանան այդ երկու դասերուն միացման գործը ի գլուխ հանել, տեղի չտալու համար Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ քահանաներուն գանգատանաց ու զրկանքին։ Միացեալ Թաղ. Խորհուրդը արդէն համամիտ և փափաքող եղած է այս միացման, սակայն Ս. Խաչի քահանայից դասը ինչ ինչ նկատումներով համակերպութեան դժկամակութիւն ցոյց կուտայ և որոշած է իր տեսութիւնները պարզել Պատրիարքարանի։

ԱՖԻՈՆ Գարահիսարի Տ. Մեսրովպ քհյ. Մանուկեան յայտնելով թէ տեղւոյն ազգ. վարժարանի Հոգաբարձութեան անդամ ընտրուած է, հրահանգ կը խնդրէ։ Ս. Պատրիարքը պատասխանած է թէ Թաղականութիւնը և անոր ենթակայ Հոգաբարձութիւնը աշխարհականներու պահուած է, ուստի մաս կարողութեան խնդիր չէ և քահանաները միչտ վարժարանի պիտի օգնեն իրենց քահանայական պաշտօնին մէջ։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ տարեկան քննութեանց ատեն Պոլիս գտնուած Արմաշական վարդապետներու կողմէ կրօնական ուսմանց քննութեան առթիւ մատուցուած տեղեկագրերու ուսումնասիրութիւնը, որ յանձնուած էր Տ. Սահակ Տ. Սարգսեան Ա. քհ.ի և Տաճատ քհ. Բաչաեանի, աւարտած ըլլալով, մասնաւոր տեղեկագրով մը վերադարձուած է Կրօն. Ժողովոյ որ իր առաջիկայ նստին մէջ նկատողութեան պիտի առնէ և ըստ այնմ տնօրինութիւններ պիտի ընէ կրօն. դասախօսութեանց նիւթերու ընտրութեան, ձեւին և եղանակին նկատմամբ։

ԲՂԻՒ Առաջն. Տեղապահ Տ. Պսակ վրդ. իր փոխանորդ Տ. Բագարատ քհ.ի համար խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն չնորհուի անոր։

ԵՐԷԿ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ ընդամէնը քսան նչանախօսութիւն, որուն չորս հատը ձրի։

ՄԱՐԱՇԻ Ս. Կարապետ նախակրթարանին գեղատի ուսանողները Դեկտ. 30ին կիրակի օրը ժամը 6½ին ամանորի հանդէս մը սարքեցին զուարճալի տրամախօսութիւններով, ներկայացումներով և արտասանութիւններով. 20է աւելի գեղեցիկ երգեր երգուեցան, որոնք ծափերով ողջունուեցան։ 3 ժամ տեւող կրթական այս սիրուն և յոյժ զուարճալի հանդէսը յաջողութեամբ պսակուեցաւ, ուր ի յայտ եկաւ ուսուցչական մարմնոյն անձնուէր ջանքերուն գեղեցիկ արդիւնքը։

ՃԱՎԱՑԽՆԱԿ Հայեր, որոնք առեւտրական գործերով հոն հաստատուած են և իբրեւ վաճառական կարեւոր դիրքեր գրաւած, այս անգամ Ս. Պատրիարք Հօր անունով Նպաստից Սընտուկին 170 ոսկի ղրկած են՝ Քրէտի Լիօնէի դրամատունէն գանձուելիք չէքով մը։ Յիչեալ բարեսէր ազգայինները խնդրած են Ս. Պատրիարքէն, որ այս գումարը գաւառացի աղքատիկ ընտանիքներու յատկացնէ։

ԱԿՆԱՑ Առաջն. Փոխանորդ հայրը գրով մը դիմում ըրած է Ս. Պատրիարքին և յայտնելով տեղւոյն աղքատ դասակարգին խստաչունչ ձմրան և ցորենի սղութեան առթիւ կրած նեղութիւնները, նպաստ խնդրած է։ Ս. Պատրիարք Հայրը այս գիրը առջի օր ներկայացուց Քաղ. Ժողովին։

ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ Կիրակի Գում Գաբուի դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ, ըստ փափաքանաց պատ. Թաղեցւոց, Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Պաղտատի նախորդ Պասր. Փոխանորդ Տ. Սերովբէ Վ. Սամուէլեան։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Հանգուցեալ Բարսեղ էֆ. Թէքքեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։ Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Թէքքեան ի Մարսէյլ՝ 424. Կարապետ էֆ. Թէքքեան ի Ժընեվա 216 ղրշ.։

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ.— Զուարթասէրներու յատուկ չաբաթաթերթին այս չաբթուան թիւը հրապարակ ելած է հետեւեալ ժպտեցուցիչ յօդուածներով.

Ցօդուած նամակ.— Զազա։ Շոգմոգ.— Ց. Ալփիար։ Իմ վարպետս.— Տիցէկ.— Շաբաթական Քրոնիկ.— Դիստոդ։ Մատամ Ֆըրթըլս, ամառ ալթըլս. (զաւեշտական) Նիլա։ Ամբակումին ոլըլքտումները.— Անմեռուկ։ Անցեալէս.— Ռոմանոս։ Շաբթուան խիստ զուարթ լուրեր։ Սրամիտ զբօսանք։

Հասցէ՝ Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 52,

ԱԶԳ.— Խորհուրդս ի նչան երախտագիտութեան որոշած է յառաջիկայ կիրակի օր, Փետր. 11, Ս. Սարգսի տօնին առթիւ կղզւոյս Ս. Եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագի մատուցմամբ՝ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել տալ հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Թաչճեանի գերեզմանին վրայ, ի յիշատակ անուան տարեդարձին նոյն բարեյիչատակ հանգուցեալոյն և ի մխիթարութիւն իր սգակիր ընտանեաց և պարագայից։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհ. Գնալը կղզւոյ

Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ

ՏԻԳՐԱՆ Ս. ԳԱԶԱՋԵԱՆ — ԵՐ. ՈՍԿԱՆ

ՊԱԼԱԹՈՒ Թաղ. Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ Տօքթ. Խաչիկ էֆ. Գաբամաճեան Գչ. և Շբ. օրերը ժամը 7-9 (Ը. Թ.) Խորէնեան վարժարանի վարի յարկը մասնաւոր սենեակի մը մէջ պիտի ընդունի և ձրիաբար պիտի դարմանէ դիմող հիւանդները մեծ խնամքով։ (Կնիք)

ԵՐԿՈՒ ԴՊՐԱՑ ԴԱՍԵՐԸ

Պաշտպանելու համար Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ երաժշտապետ Չիլինկիրեան էֆ.ի մէկ տարօրինակ ընթացքը՝ խեղաթիւրուած կերպով պատմուած էր իրողութիւն մը որուն ճշմարտութիւնը հետեւեալն է։

Մայր Եկեղեցւոյ Մէհտէրեան երաժշտախումբին Օրթաքէօյի եկեղեցւոյն մէջ անցեալները երգած Եկմալեան եռաձայն պատարագը ամբողջ ժողովուրդին կողմէ գնահատուած ըլլալով՝ տեղացւոց այդ գոհունակութեան թարգման հանդիսացած էին թէ՛ Պատ. Թաղ. Խորհուրդը և թէ Պատ. Հոգաբարձութիւնը, որոնք լաւ ընդունելութիւն մը ըրած էին ամբողջ երաժշտախումբին ինչ որ չնորհապարտ թողած էր զիրենք։

Եկեղեցւոյն երաժիշտ Աւետիս էֆ. Տէր Սարգսեան Թաղ. Խորհրդոյ հետ համախորհուրդ արեւելեան ձայնագրութեամբ գրուած Եկմալեան պատարագը եւ Մէհտէրեան էֆ.ի եռաձայնի վերածած և Պատարագէն առաջ երգուած երգերուն մէկ օրինակը խնդրած էր Մայր Եկեղեցւոյ երաժշտապետէն, որպէս զի ամէն կիրակի Եկմալեան եռաձայնով երգեն Ս. Պատարագը։

Փափաք յայտնուած էր նաեւ Դպրաց Դաս մը կազմելու և այդ առթիւ Մէհտէրեան երաժշտախումբին ալ աջակցութիւնը խնդրուած էր։

Մայր Եկեղեցւոյ երաժշտախումբը եկեղեցական երաժշտութեան բարելաւման համար կատարուելիք այս ձեռնարկին աւելի մղում տալու դիտումով ամէն օգնութիւն և զոհողութիւն յանձն առնել խոստացած էր։

Վերջին պահուն կը լսենք թէ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ երաժշտախումբին տասը անդամները գրաւոր դիմած են Օրթաքէօյի Թաղ. Խորհուրդին, առաջարկելով որ իրենք կազմեն այդ Դպրաց Դասը իրենց երաժշտապետին Լեւոն էֆ. Չիլինկիրեանի հսկողութեանը տակ. ինչ որ մերժուեր է Թաղ. Խորհուրդին կողմէ, նախապէս Մէհտէրեան երաժշտախումբին հետ համաձայնութիւն գոյացուցած ըլլալուն համար։

Արդ, ի՞նչ մեկնութիւն պէտք է տալ Ղալաթիոյ Դպրաց Դասուն կատարած այս առաջարկին. եղբայրացութիւնը բացայայտ է. բայց սա չափը միայն դիտել կուտանք նոյն Դասուն թէ, ազնիւ մրցակցութիւնը ամէնէն գովելի ջանասիրութիւնն է, ինչ որ կը նկատենք նաեւ յառաջդիմութեան նախաչաւիղը։

Ղալաթիոյ Դպրաց Դասին Տնօրէն Խորհրդոյ մէկ քանի անդամները վերջերս բարեկամական յարաբերութիւններ սկսան մչակել Մայր Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասին հետ որոնք ամէն յարգանք ու պատիւ ընծայեցին անոնց. բայց կայ մէկը որ դիմակի տակէ արուեստակցական անվայել պայքար կը մղէ Մայր Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասուն դէմ կարգ մը տղաքներ իրեն գործիք ընելով. այս մասին ալ դպրապետ էֆ.ին ուչադրութիւնը կը հրաւիրենք։ Ա.

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէ՛ր խմբագիր

Ձեր առջի չաբաթի Օրուան Մտածումներով ակնարկած բիւրեղէ սրուակն էր որ կոտրեցաւ։ Իրաւամբ ըսած էիք թէ «Բիւրեղէ դիւրաբեկ սրուակ մըն է ան. Թանկագին պարունակութեամբ նրբանօթ մը, հեռուէն միայն հիացէր կատարելութեանը վրայ, մի՛ մօտենար, մի՛ դպչիր, խնամոտ գուրգուրանք մը տածէ անոր հանդէպ, չըլլայ որ ան-

Տարիա Լանթեի Սէրը

ԳՐԵՑ՝ ՌԻՇԱՌ ՖՕՍ

ԺԽԹ.

Բայց այսօր ի՞նչ պատահած էր կոմսուհիին։ Կոմսը ակամայ ներս կը նայէր դէպի վեր, երբ թատրոնը նուագայարդարին անունը կ'աղաղակէր։ Կոմսուհին օթեակին մէջ ոտքի ելնելով դէպի վար կը նայէր, ուրուականի նըման դեղնած, ա՛յնպիսի արտայայտութեամբ, ա՛յնպիսի նայուածքով... Ի՞նչ կը նչանակէր այս դեղնութիւնը, այս նայուածքը։ Ի՞նչ փոյթ իրեն այս մարդուն յաղթանակը, և ի՞նչ փոյթ իրեն թէ Տարիա Լանթեի սէրը յաղթական կը մնար։

Կոմսուհին... Թերեւս պիտի կրնար նէ վաղը չնորհապարտ ըլլալ իրեն որ նէ—ընդհուպ պիտի դադրէր կոմսուհի ըլլալէ... Այս երկարաձիգ, անողորմ պայքարէն ետ նէ իբրեւ յաղթականուհի դուրս կու գար։

Մինչ այսօր սաստիկ հով պիտի ըլլար։ Հարաւային հովը կոմսին երեսին կը զարնուէր տապախառն փչումով, անոր հոգիին վրայ կընստէր բոցի պէս, անոր բովանդակ խորհուրդներուն և զգացումներուն վրայ, իբրեւ իրական բան մը, որ թէեւ չէր ըմբռնուեր, չըփոթ վիճակի մէջ էր, սակայն կառչած էր իր հոգիին։

Վաղը իր գաղափարին տէր պիտի ըլլար՝ որքան ոչ ոք իր կեանքին մէջ. սառնորակ, երկաթեայ անդորրութիւն մը վաղը պիտի գար իրեն վրայ, երբ Խորհրդարանին մէջ կեցած խօսէր Երեսփ. բարձր ժողովին առջեւ։ Իր բառերը պիտի արտայայտէին իր գաղափարը թէ անոնք պղնձի գրոցով մը կրանիթի վրայ գրուած էին։ Իր բառերէն իւրաքանչիւրը իրողութիւն մը պիտի ըլլար։ Միեւնոյն ատեն ճշմարտութիւն մը որուն վրայ երբեք պիտի չդեղեւէր։ Այնպիսի բառեր պիտի խօսէր որոնք ամբողջ Իտալիան պիտի դըղրդէին որոտաձայն։

Վաղը պաղարիւն գլո՛ւխ մը և պայծառ գաղափա՛րներ յանուն ամէն բանի, որ բարի է ու մեծ։ Ի գին իր կեանքին վաղը հրամանատարի մը անդորրութիւնը ճակատամարտին ժխորին մէջ։ Որովհետեւ պիտի պայթի պայքար մը Մօնթէ Ջիթօրիոյի վրայ կառուցուած ժողովատեղիին մէջ։

Այն մնացոր արուարձանին մէջ կոմսը բնաւ կառք չգտաւ։ Կամ թերեւս գիչերային հետի գնացքը զինք աւելի հանդարտ կ'ընէր։ Իգի՜ւ սաստիկ քամի չըլլար։ Ամայքին չունչը կը թափանցէր զինքը, մարմինին և հոգիին մէջ կարծես կապար կը զգար։

Գլխարկը գլխէն հանեց և իր բոցաւոր ճակատը հարաւային քամիին դէմ բռնեց, որ կ'սկսէր հետզհետէ սաստկանալ։ Կ'ուզէր իր վաղուան բանախօսութեան վրայ մտածել։ Ամիսներէ ի վեր զայն ծրագրած ու խոկացած էր, և կրկին ու կրկին խոկացած. կչռելով մէն մի բառ, որպէս թէ մէն մի բառէն կախում ունենար ո՛չ միայն իր սեփական ճակատագիրը, այլ նաեւ հազարաւորներու և բիւրաւորներու ճակատագիրը. հազարաւոր և բիւրաւոր եղկելի ամուսիններու ճակատագիրը...

Բայց այսօր ի՞նչ պատահած էր իրեն։

Փոխանակ խորհելու թէ ի՛նչպէս պիտի կենար Խորհրդարանին մէջ և ի՛նչպէս պիտի խօսէր Իտալիոյ ներկայացուցիչներուն, իր ներքին տեսութեամբ չարունակ կոմսուհին կը դիտէր, թէ այդ երիկունը ի՛նչպէս կեցած էր օթեակին մէջ և դէպի վար Թատերաբեմը կը նայէր, ուր հրաշալի Տարիա Լանթէի մօտ կ'երեւնար նուագայարդարը։ Փոխանակ վաղուան նախապատրաստուելու, իր հոգին կը մոլորէր անցեալին՝ մէջ մինչեւ այն վատաբախտ ամառնային օրը, երբ Նէթթունոյի ձկնորսները իրեն բերին ձիուն վրայ այն որբացեալ մանրիկ մարդկային էակը։ Փոքրիկը ի՞նչպէս փորձեց իրեն, ի՞նչպէս ժպտեցաւ իրեն։

Կանացի փարթամ մարմինի մը մէն միակ փարումի մը համար վրայ տուած էր իր հոգիին յաւիտենական փրկութիւնը — այս մարդը ա՛յնքան կատաբելապէս կորսուած էր, ո՛րքան խորախոր որ կարելի էր ընկղմիլ։

Արդեօք պատահա՞ծ էր սանն' բան։ Սիրային կիրք մը կրնա՞ր արդեօք այնքան անպատիւ ընել մարդ մը, որ ինքզինքը պատուաւոր մարդ մը կը համարէր։

Փորձով ասիկա գիտցած էր իր անձին վրայ...

Երբ այդ ատեն առաւօտը չի բերեր խոր անկումէն իր բարձրացումը, այն ատեն—

Այն ատեն Ասթուրայի կոմսն ալ մեռած մարդ մը կ'ըլլար, որովհետեւ այն ատեն մեռած բարոյականով մարդ մը կ'ըլլար։ Բայց երբ այսպիսի ոք պէտք չէր որ ապրէր այլ եւս։

Մանուածապատ փողոցներէ զինքը առաջնորդող ճամբու մը վրայ հասա՛ւ այն թաղը, ուր Ասթուրա Ապարանքը կառուցուած էր, ուր գեղանի կինը հիմա կը հանգչէր ա՛յն տառապալից զգացումներէն, որոնք «Իչխանուհի»ին ներկայացման առթիւ ներս դէմքին տուած էին մահատիպ գալուկը, եւ ներս աչքերուն ա՛յն առեղծուածային հայեցուածքը։ Մինչ կը փորձէր կարգ գնել իր չփոթ գաղափարներուն մէջ, քունը տարած ըլլալու էր, խաղաղաւէտ քուն մը, և կ'երազէր թէ իր փրկութիւնը, իր ձերբազատութիւնը մօտեցած էր։

Երբ կոմսը ապարանքին գաւիթը կը մտնէր, մուտքի սիւներէն դուրս կը սողոսկէր կնոջական դէմք մը, որ կը թուէր թէ հոն կը սպասէր եւ դարձողին։ Իր տենդագինս յուզուած երեւակայութեան ուժին մէջ իրեն ա՛յնպէս երեւցաւ թէ պատերէն դուրս իրեն դէմ կ'ելնէր գուժկան ոգի մը։

«Տէ՛ր Կոմս։»

«Ո՞վ էք դուք։ Ի՞նչ կ'ուզէք... Հասկցա՛յ, Ցանիկուլոսի կիներէն մին էք։»

«Տիկին կոմսուհի՞ն ղրկեց ձեզ։ Բա՞ն մը պատահեցաւ Տիկին կոմսուհիին։»

«Տօնաթինան մեռաւ։»

«Ո՞ւր է Տիկին կոմսուհին։»

«Ցանիկուլոս է միչտ. որովհետեւ միչտ կը սպասէ։»

«Բժիչկի՞ն։»

«Անոր ի՞նչ փոյթ բժիչկը։ Անոր ի՞նչ փոյթ թէ Տօնաթինան մեռաւ. Անո՛ր կը սպասէ։

«Ի՞նչ կը խօսիք։ Խելքերնիդ թըռցուցեր էք կարծեմ... Այդ ի՞նչ կերպարանք է։ Հիւա՞նդ էք։»

Կոմսը հիմա կը տեսնէր որ կէս գիչերին իր տունին առջեւ իրեն սպասող կինը մահացու հիւանդի մը, օրհասականի մը դէմքը ունէր։

«Ըսելիք ունիմ Տիար Կոմսին։ Մեռած Տօնաթինային քովէն բամնուեցայ, Տիար Կոմսին խօսելու համար։»

«Եկէ՛ք։»

(Շարունակելի)

գէոյլ մէկ ընթացքով կամ անխոհեմ մէկ արարքով՝ ջախջախեն սրտակն ալ, պարտականութիւնն ալ. այն ատեն կորուստը կրկնակի պիտի ըլլայ ու վիշտը անդարմանելի կ՚ըլլայ»։ Դեռ թերթին մելանը չի չորցած իմացանք թէ գիւղիս ծանօթ ընտանիքներէն մանկամարդ կին մը երկունքի ցաւերէ կը տառապի, ինչ որ սովորական բան մըն էր. սակայն մի քանի օր վերջ ցաւօք իմացանք թէ խեղճ կինը ծանր կերպով հիւանդ պառկած է, և երբ հիւանդութեանը վրայ կը ցաւէինք՝ մահուան լուրը եկաւ և մեզ արցունքներու մէջ ողողեց։ Հիւանդութիւնը ինչէն ծագում առած ըլլալը չեմ գիտեր. սակայն միայն գիտեմ որ երկու աղջիկ զաւակ ունէր, երրորդն ալ աղջիկ ծնաւ։

Տարաբաղդ կնոջ յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երեքշաբթի օր (փետր. 5) գիւղիս Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն մէջ։ Հանգուցեալը 26 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ մեկնեցաւ աշխարհէս խոր սուգի մէջ թողլով իր ամուսինը, մայրը, եղբայրը, քոյրերը, իր անչափահաս աղջիկները և նորածին մանկիկ մը։

ԳՐԻԳՈՐ ԿԻՒՄԻՒՇԵԱՆ

Խասգիւղ

ՊՏՈՒՂ ՄԸ ՊԱԿԱՍ

Պտուղ մը պակաս կերէք շաբթուան միայն մէկ օրը, և նիւթական սնունդին հետ մտաւորական սնունդն ալ վայելեցէք, ո՛վ զարգացած և կամ զարգանալու տրամադիր օրիորդներ ու երիտասարդներ։ Որչա՜փ ալ բնական գեղեցկութեամբ օժտուած ըլլաք, որչա՜փ ալ վերջին նորաձեւութեան համաձայն խնամէք ձեր արդուզարդն ու հագուստները, եթէ զուրկ ըլլաք մտքի պաշարէ, աւա՜ղ, ձեր միւս առաւելութիւնները կը մնան աննշմար ու աննշան, ու ընկերութիւններու մէջ միայն ձեզ ծաղրելի դարձնելու կը ծառայեն։ Ինչո՞ւ դուք լուռ մնաք, երբ խնդիրը գեղարուեստական նիւթի մը շուրջ դառնայ։ Ինչո՞ւ անճրկիք՝ երբ գրական նիւթի մը վրայ դառնայ խօսակցութիւնը։ Դուք միթէ նուա՞զ կ՚արժէք միւսներէն։ Շաբաթը գիշեր մը միայն առանց պտուղի անցուցէք, եթէ ձեր ելմտացոյցը նեղ է, և պտուղին յատկացուցէք ԼՈՅՍի։ Կարդացէք զայն բարձրաձայն, զիրար լուսաբանեցէք այս գրական-գեղարուեստական թերթին իւրաքանչիւր յօդուածներուն նկատմամբ, և տարի մը չանցած, անզգալաբար ու առանց յոգնելու, պիտի տեսնէք որ հրաշք մը գործուած է ձեր անձին մէջ, բարեփոխութիւն մը, լաւաշրջութիւն մը պարուրած է ձեր գաղափարները, եւ դուք այն անգիտակից էակը չէք այլ եւս։ ԼՈՅՍ պիտի զարգացնէ ոչ միայն ձեր միտքը, այլեւ ձեր ճաշակն ալ։ Կարեւորութիւն մի՛ տաք թերահաւատներուն ու բծախնդիրներուն։ Անոնք ձեր բարեկամները չեն, ձեր մտքին զարգացման արգելքներն են. անոնք որ արգելք կ՚ըլլան ձեզի ԼՈՅՍ կարդալու, վստահ եղէք որ միշտ ձեզ տգէտ տեսնել կ՚ուզեն, որպէս զի իրենք փայլին ընկերութեանց մէջ, եւ իրենց գրաւեն պատուոյ տեղը։

Այսօր ԼՈՅՍի եօթներորդ թիւն է որ կը հրատարակենք։ Տեսա՞ք դուք զայն։ Աչքէ անցուցի՞ք այս եօթը թիւերը։ Գրական ի՜նչ ընտիր նիւթեր, միտքը զարգացնելու համար ի՜նչ նուրբ ուսումնասիրութիւններ և պատմուածքներ, սրամտութեամբ գրուած ի՜նչ հատուածներ, գոյ արտասանելիք ի՜նչ ոտանաւորներ, ամէնէն բուռն ճաշակներն իսկ նրբացնող գեղարուեստական ի՜նչ արտադրութիւններ, զարդեր ու պատկերներ։ Դուք օգտուեցա՞ք անոնցմէ թէ դեռ անոր գոյութենէն իսկ լուր չունի՞ք։ Կեանքի պայմանները բարեփոխուելու վրայ են, և ամէնէն զարգացած մտքերն իսկ անհրաժեշտ պէտք ունին օրուան գրական և գեղարուեստական հրատարակութիւններէն սնունդ առնելու։ Ուստի, եթէ կը փափաքիք ձեր ընտանիքին անդամներուն օգտակար ծառայութիւն մը մատուցանելու և անոնց մտաւոր զարգացման սատարելու, շաբաթը մէկ օր պտուղ մի՛ գնէք անոնց, — եթէ ստիպուած էք խնայելու, — և անոր աննշան փոխարժէքը յատկացուցէք ԼՈՅՍի, որուն իւրաքանչիւր թիւը ձեռքէ կը ծախուի 40 փարայի ոչինչ գնով մը։ Իսկ դուք, ո՛վ ունեւոր տիկիններ ու պարոններ, առատաձեռնեցէք ԼՈՅՍի համար, անոր թիւերը տրամադրելի ըրէք ձեր բարեկամներուն ու ծանօթներուն, և այսպէսով ո՛չ միայն գրականութեան ծառայութիւն մը մատուցանելու գոհունակութիւնը պիտի ունենաք, ո՛չ միայն ԼՈՅՍի ա՛լ աւելի զարգացման ու գրականապէս և գեղարուեստականապէս ճոխացման պիտի սատարէք, այլեւ առաւելապէս նպաստած պիտի ըլլաք ձեր սիրելիներուն մտաւոր յառաջդիմութեանն ու բարելաւութեանը, ինչ որ երջանկութեանց ամէնէն թանկագինն է, համրութեան ծառայելէ հաճոյք զգացողներուն համար։

ԼՈՅՍի եօթներորդ թիւին բովանդակութիւնն է հետեւեալը։ —

1. ԶԱՐՈՒՀԻ ԳԱԼԷՄՔԵԱՐԵԱՆ. — Տիկին Գայիանէ Մատաթեան (պատկերով).
2. ՎԱՀԱՆ ԽՕՐԻՐԵԱՆ. — Սիրոյ լաց.
3. «ԳԱՐՆԱՆ ԱՆԵՏԱՐԵՐ». — Նկար Քարօլիւս Տիւրանի.
4. ԳԱՅԱՆԷ ՄԱՏԱԹԵԱՆ. — Ինչո՞ւ. Որբերը չհանեցէք հիւանդանոցէն. Աղջկանց սիրտը.
5. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ. — Ցեռատակներ խմբագրական կեանքէ (պատկերով).
6. ՀԻՆ ՍԻՐԵՐԳՈՒԹԵՆՆԵՐ. — Քու սէրդ իմ սրտիս.
7. ԵՏՈՒԱՐԴ ԳՕԼԱՆՃԵԱՆ. — Քննադատութիւն Մ. Պարսամեանի «Պատրանքի Ծաղիկներ»ուն.
8. «ՆՈՒԻՐԱՐԱՇԽԸ». — Նկար օրիորդ Ժէնցէլի.
9. ՀԻՆ ԹՈՒՂԹԵՐ. — Ռուսինեանի Տարեցոյցին դատապարտութեան վճռագիրը.
10. ԹՈՌՆԷՆ ՈՐԲԵՐԵԱՆ. — Առջի Սէր (պատկերով).
11. ՎԱՀՐԱՄ ԹԱԹՈՒԼ. — Զրկանք.
12. ԱՏՕԼՖ ԹԱԼԱՍՕ. — Արեւելքի սիրերգուները։ Ա. Տաղխասեան.
13. ՏԱՂԻՍՏԱՆԻ ՍԻՐԵՐԳՆԵՐ. — Ձմեռը կը հասնի։ Սիրերգ։
14. Մեր կեանքէն։

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ նշանախօսութիւնը ծանօթ ճարտարապետ Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեանի աղջկան Օր. Զարուհիի, առեւտրական հրապարակին ծանօթ վաճառական Հրանտ էֆ. Ա. Արապեանի հետ։ Օր. Զարուհի Սկիւտարի Հօմ Քոլէժէն ընթացաւարտ զարգացած մտքով և հոգեկան ազնիւ ձիրքերով օժտուած իր սեռին մէկ պատուաբեր անդամը կոչուելու սահմանուած օրիորդ մըն է։ Հրանտ էֆ. Արապեան, Ռօպէրթ Քոլէժէն ուսումնաւարտ, հրապարակին վրայ որքան ծանօթ վաճառական, նոյնքան ալ մտքով զարգացած ու դաստիարակուած երիտասարդ մըն է։ Նշանախօսութենէն ետք Ս. Պատրիարք Հայրը իր օրհնութիւնները և շնորհաւորութիւնները նուիրեց խօսեցեալներուն։ Այս բարեդէպ խնամախօսութեան առթիւ մեր խնդակցութիւնները։

ՀԱՐՍԱՆԻՔՆԵՐ

Առաջիկայ երկուշաբթի օր (Փետր. 11) պսակի արարողութիւններ պիտի կատարուին հետեւեալ եկեղեցիներուն մէջ.

Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցին մէջ ժամը 8ին Հրանտ էֆ. Արապեանի՝ Օր. Զարուհի Գ. Մելիտոսեանի հետ։

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին մէջ Երուանդ էֆ. Ռ. Էպէեանի՝ Օր. Սրբուհի Մ. Իբրանոսեանի հետ։

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին մէջ ժամը 6½ին (Ը. Թ.) Սարգիս էֆ. Բ. Բէչեանի՝ Օր. Մաննիկ Մ. Թելֆէեանի հետ։

Գումգաբու Մայր եկեղեցւոյ մէջ՝ Լեւոն էֆ. Տէյիրմէնճեանի՝ Օր. Փեփրոնիա Կ. Տամկաճեանի հետ։

Գումգաբու Մայր եկեղեցւոյ մէջ ժամը 4½ին (Ը. Թ.) Յակոբ էֆ. Ս. Պարոնեանի՝ Օր. Աղաւնի Փափազեանի հետ։

«ԾԱՂԻԿ»

ՏՂՈՑ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

Ծաղիկ տղոց և դպրոցականներու հանդէսին 39րդ թիւը հրապարակ ելաւ հետեւեալ ճոխ բովանդակութեամբ և պատկերազարդ. —

1. Պզտիկ եղբայրը՝ ԺԱՆ-ԺԱՔ ՌՈՒՍՕ։ 2. Ձիւնագունդ (պատկերով) ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ։ 3. Բազմապահանջը եւ նախանձոտը (պատմուածք) ՇԵՐՈՒԿ ՀԱՆԻՆ։ 4. Փոքրիկ Յակոբ եւ ճակաճ (անգլիերէնէ) Մ. Տ. Յ.։ 5. Ձիւնածաղիկը՝ ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ։ 6. Իմ եղեւ սէրերս՝ Է. ՔԼՕՏԻՆՕ։ 7. Նշանաւոր ծովեր եւ անմիտներ։ 8. Ձկնորս Մկրի տղուն նամակը՝ ՀԱՅԿ ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ։ 9. Ոսկրամոլ տղան։ 10. Ոսկի մասնոցը՝ ԵԴ. ՍՕՓՈՒՐԵԱՆ։ 11. Վարդուհի (թերթօն) ԿՈՄՍՈՒՀԻ ՏԸ ՍԷԿԻՒՐ։ Մտքի զբօսանք և այլն։

Ծաղիկի անցած շաբթուան հանելուկին մրցանակները շահեցան Կեդր. վարժարանէն Հայկ Պըրըքճեան և Սամաթիոյ Ազգ. վարժարանէն Անժէլ Մարգարեան։

Գինն է 20 փարա։ Բաժնեգինը՝ 30 ղրուշ տարեկան։ Հասցէ Ղալաթիա, Քուրշունլու խան, Սագաեան տպարան։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

20 Փետրվար 1908

Ֆրանսական 3%	96.97
Օսմանեան Միացեալ բաց.	95.80
» » գոց.	95.75
Երկաթուղի	179.—
Պանք Օթթօման	715.—
Պալիա Քարա Այտըն	446.—
Թրամվայ	48.50
Րիօ Թինթօ	1547.

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Ականաւոր Օսմանեան պատուանշան տրուեցաւ կայս. բժշկական վարժարանին դայեակներու և մանկաբարձութեան ուսուցիչ փէրիգ Պեսիմ Էօմէր փաշայի։ Երրորդ Մէճիտիէ՝ Բարիզի օսմ. դեսպանատան Բ. քարտուղար Ճէլալէտտին պէյի։ Չորրորդ Օսմանիէ՝ Ամարէի կայս. հօղերու յանձնաժողովին բժիշկ հազարապետ Ապտիւլազիզ Նաքուպ էֆ.ի։

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Պարթընի գայմագամ Լութֆի պէյի։ Սանիէ՝ Անթալի մալ միւտիրի Եաքուպ էֆ.ի։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷԻ մը համաձայն կայս. Թիկնապահ, Անձնապահ Սպայակոյտին պաշտօնեայ և զինուորական ընդհ. ծախքերու վերատեսուչ հանգուցեալ միւշիր Սաատէտտին փաշայի ընտանիքին, զինուորական հանգստեան թոշակի սնտուկէն սահմանուելիքէն զատ, ելմտական գանձէն ալ ամսաթոշակ մը պիտի յատկացուի։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նահանգին քանի մը գիւղերուն համար դուրսէն բերուող արմտիքները թէեւ մաքսէ զերծ են այժմ, բայց Նախարարաց Խորհուրդին որոշումով ասկէց ետք եգիպտացորենէն և ալիւրէն մաքս պիտի առնուի։

ԹԷՄԷՆԴԻՒՐԻ ՏՈՒՐՔԸ. — Նահանգներու մէջ թէմէդդիւի տուրքին գործառնութիւնները աւելի կանոնաւոր կատարելու համար բարեփոխուած նոր կանոնագիրը բոլոր նահանգներուն հաղորդուած էր։ Այդ նահանգներէն մէկ քանիին մէջ նոյն տուրքերու գանձման պաշտօնեաները տակաւին կազմակերպուած չեն և միւս կողմէ կանոնագրին կիրառման ժամանակն ալ անցնելու վրայ է։ Ուստի ձեռնհաս պաշտօնարանէն հրահանգ խնդրուեցաւ, որպէս զի բաշխումի ու կիրառումի գործողութիւնը մինչեւ որ աւարտի, վերոգրեալ պաշտօնեաներուն տեղ դուրսէն առժամեայ անձեր գործածուին կարճ միջոցի մը համար և որոշ վարձքով մը. նաեւ այս դրութիւնը գաւառներու և գաւառակներու կեդրոններուն մէջ ալ կիրարկուի։

ԲԱՂԱՔԱՑԻՆ հանգստեան թոշակի Սնտուկը վաղուընէ սկսեալ պիտի սկսի վճարել Ցնվ.ի թոշակները։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ կողմէ ծանուցուեցաւ բոլոր թաղապետութեանց որ Մարտի սկիզբէն թէզքէրէ առնելու համար դիմում ընող ճէճէեաներու եւ հարկհաւաքներու ո և է թէզքէրէ չը յանձնուի մինչեւ որ Քաղաքապետութեան հաշուակալութեան կողմէ թաղապետութեանց տեղեկութիւն չտրուի թէ ճէճէեաներու և հարկհաւաքներու երաշխաւորութեան խնդիրը քննուած է և թաղապետական շրջանակներու հետ ո և է հաշիւ չունին։ Այս զեկոյցին հակառակ շարժելով Քաղաքապետութեան վնասին պատճառ եղող թաղապետական պաշտօնեաներու նկատմամբ հարկ եղած պատիժը պիտի գործադրուի։

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ շրջանակներու մանկաբարձութեան վերաբերեալ գործիքներ պիտի բաշխուին։

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐ. — Եղեռնագործ ատեանը դարձեալ տասը օր պայմանաժամ տուաւ Արամ, Ցովսէփ և Մուշեղ անուն անձերուն, որոնք Ամերիկա և Պուլկարիա փախած ըլլալնուն համար ամբաստանուած են։ Անոնք եթէ որոշեալ պայմանաժամին չներկայանան, օրէնքին իբրեւ անսաստող, ի բացակայութեան պիտի դատուին, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին և անոնց ստացուածքները պիտի գրաւուին։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան ընդհանուր Տնօրէն Մ. Բիսառ որ արձակուրդով Եւրոպա կը գտնուէր, երէկ Պոլիս վերադարձաւ։

ՈՉԽԱՐՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց մէկ քանի նահանգներու և Պէզայի ու Նիկոմիդիոյ գաւառներուն որ այս միջոցիս ջանք ըլլայ հնարաւորէն աւելի ոչխար զրկելու Պոլիս։

ՄԵՌԵԱԼ ԾՈՎԸ. — Երուսաղէմի մէջ կայս. հօղերու Տնօրէնը գեր-գնդապետ Նուրի պէյի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունի Մեռեալ Ծովի ու շրջականներուն նկատմամբ գիտական քննութիւններ կատարել, մօտերս ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի նոյն տեղը։

ԴԱՏԱՍՏԱՆԻ ենթարկուեցան Հայֆայի Նախագահ Ատենի անդամ հարցաքննիչ Ֆարս էֆ. և Ավանոսի Նայիպ և Նախագահ Ատեննախագահ Թէվֆիք, ու նոյն ատենի անդամ Խալիլ էֆ.ները որոնք զեղծումներ գործած էին։

ՊԻԹԼԻՍԻ կուսակալութեան ծանուցուեցաւ՝ աւելցնել նահանգին վարժարաններուն թիւը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Առեւտրական ծովային դատարանը սնանկ հռչակեց Պոլիս, Մեծ Նոր խան հաստատուած մանիֆաթուրայի վաճառական Միհրան Աստուրեան և եղբայրները։ Դատարանին անդամ Էյուպ Սապրի պէյ միւմ զոմիսէր կարգուած է և փաստաբան Հայաթի էֆ. ալ առժամեայ սէնտիք։

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — Օսմանցի հռչակաւոր ըմբիշ Քուրտ Տէրէլի Մէհմէտ Փէհլիվան երէկ Սոֆիա մեկնեցաւ հոն մրցելու համար գերման ըմբիշ Էսքէֆթի ու ռուս Սոֆիանոֆի հետ։

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ. — Թարսուսի (Ատանա) Քըր-Կէտիկլի գիւղէն բնակիչ մը անցածները տեղ մը փորած ատեն գտած էր մեծ կարաս մը որուն մէջ կային մագաղաթէ շինուած տետրակ մը և ոսկիէ կոնք մը, կուժ մը և ուրիշ թանկագին իրեղէններ։ Մարդը ասոնք 100 ոսկիի ծախեր է Փոնաթանթի եւ Էֆթիմ անուն երկու հոգիի։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ թաղապետութիւնը որոշեց քաղաքին զանազան մասերուն մէջ ջրհորներ բանալ՝ հրդեհի պահուն ջուր առնելու նպատակով։ Ըլլալիք ծախքին մէկ մասը պիտի հատուցանէ թաղապետութիւնը և միւս մասն ալ ջուրի ընկերութիւնը և բնակիչները այն թաղերուն, ուր ջրհորները պիտի բացուին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ գործերու քաջամուտ, հայերէն և գաղղիերէն թղթակցելու կարող հաշուագէտ, փորձառու և խիստ պատուաւոր անձ մը կը փափագի պաշտօն ստանձնել առեւտրական կամ քօմիսիօնէրական տան մը մէջ. դիմել Խմբագրատունս։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՏԵՂԱՏԱՐԱՓ. — Առջի գիշեր ամբողջ խիստ տեղատարափ մը եկաւ որ շարունակուեցաւ երէկ ցորեկ ալ։ Հեղեղներ գոյացան և տեղ տեղ փողոցները անանցանելի դարձած էին։ Ցած տեղերու մէջ ողողումներ տեղի ունեցան։ Բուռն հով մըն ալ կար և ծովի վրայ մրրիկ, որով Կղզիի շոգենաւերը յապաղումներ կրեցին։ Մօտակայ գաւառներն ալ յորդ անձրեւներ եկած են։ Էտիրնէի կողմը քանի օրէ ի վեր տեղացող անձրեւներէն երկաթուղիի գիծը աւրուեցաւ Բավլի Բէօյի առջեւ և Եւրոպական ճեպընթացը որ ցորեկը կը հասնէր չեկաւ։ Անմիջապէս ճարտարագէտներ զրկուեցան և գիծը նորոգուեցաւ, որով ճեպընթացը գիշերը ժամը 3ին հասաւ Սիրքէճի։ Էտիրնէի կառախումբն ալ կէս գիշերէն ետք եկաւ։

ԽՂՃԱՄԻՏ ՊԱՐՏԱՏԷՐ ՄԸ. — Սարբենար, Բազար-Պաշի բնակող դերձակ Եորկի երէկ առտու տան մէջ ինքզինքը կախեց չուանով մը։ Բայց քոյրը Մանեօ տեսաւ և եկաւ ազատեց յուսահատը։ Պատճառը այն էր որ դերձակը 5-600 ղրուշ պարտք ունէր, և չի կրնալով վճարել, յուսահատած էր։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Բերայի հեռագրատան բարապաններէն Արիֆ էֆ. առջի ցորեկ Մեծ Շուկայէն գնումներ կատարելէ ետքը երբ իր տունը կը դառնար, ինկաւ յանկարծամահ եղաւ սրտի կաթուածէ։

⁂ Ունգարան բնակող փայտի վաճառական Ըստվանզատէ Հասան Րիզա էֆ. առջի օր բաղնիք գնաց և լուացուելէն ետքը երբ դուրս կ՚ելլէր, յանկարծական տկարութիւն մը զգաց և քիչ մը ետքը մեռաւ։

ՀԵՏԻՈՏՆ ԱՇԽԱՐՀԱՇՐՋԻԿ. — Վերջերս Ատանա հասաւ պելժիացի Ժիւլ Վան Լէմբիւթ որ 1907 Յունվարին Անվէրսէն մեկնած էր առանց դրամի հետիոտն աշխարհի շրջանը ընելու համար։ Ենկիւրիէն եկած էր Ատանա։ Տաւրոս լերան անցքը շատ դժուարին եղած է՝ առատ ձիւնին պատճառաւ, որով 27 օր պարտաւորուեցաւ մնալ Քարամանի մէջ։ Աշխարհաշրջիկը մեկնեցաւ Պէյրութ։

Կարդալ չորրորդ երես
Հիւսէյինճեան վաճառատան ազդը

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 19 Փետր. — Աւստրիական դեսպան Կոմս Պէրխթոլտ մեծ հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Մեծ Դուքս Վլատիմիր Նիքօլա Միխայիլովիչ, մեծ Դքսուհի Մարիա Բաւլովնա, Րոյսի իշխանուհին, գերման դեսպան Կոմս Բուրդալէս և աւստրիամաճառ դեսպանատան պաշտօնեայք։ Հացկերոյթէն վերջ ընդունելութիւն կատարուեցաւ, որուն ներկայ եղան Արտաքին գործոց նախարար Մ. Իզվոլսքի և դեսպանական մարմինը։

ՊԵՐԼԻՆ. — Վիլհէլմ կայսեր կողմէ Ֆէրտինանտ իշխանին ամուսնութեան ներկայ պիտի ըլլայ իր չորրորդ որդին՝ Օսգար իշխան։ Կայսրը Մարտին սկիզբը պիտի երթայ Միջերկրական և ամբողջ Ապրիլ ամիսը պիտի անցընէ Քորֆուի Աքիլէիօն դղեակին մէջ։

— Սաքսոնիոյ թագաւորը հոս եկաւ անպաշտօն կերպով։

— Իշխան Պիւլով բանակցութեան սկսաւ Միւնիխցի քաղաքական տնտեսագիտութեան ծանօթ Բրոֆէսէօր Մ. Մայէրի հետ, անոր ընդունիլ տալու համար ելմտից նախարարութեան պաշտօնը։ Մ. Մայէր ջերմ կուսակից է ծխախոտը մենավաճառի վերածելու գաղափարին։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Անձրեւի ուրական մը աւերեց Թէքսաս նահանգը և երկու քաղաքներ հիմնայատակ կործանեցան։

— Բենթսպուրկէն կը հեռագրեն թէ ողողմանց հետեւանքով 20,000 հոգի անգործ մնացած են։ Հազարաւոր հոգի տուներուն երկրորդ յարկը ապաստանած են։ Ոստիկանութիւնը մակոյկներով ուտելիք կը բաշխէ տուներուն։ Վնասն երկու միլիոն տոլար կը հաշուուի։

ՎԻԷՆՆԱ. — Այսօր ժամը 10,11ին երկրաշարժի բուռն ցնցում մը զգացուեցաւ հոս և ցնցումները այնքան զօրաւոր էին որ շարժագիր բոլոր գործիքները վնասուեցան և սկսան չքանիլ։

ՀՌՈՄ. — Երկրաշարժի նոր ցնցումներ զգացուեցան Մեսինայի, Րէճիոյի և Քալապրիայի մէջ։

— Երեսփ. Ժողովը շարունակեց քննել կրօնական ուսումը ջնջելու մասին ներկայացուած օրինագիծը։ 100հազար քաղաքացիներու ստորագրութիւնները պարունակող 16 հատոր ներկայացուեցաւ Ժողովին։ Ստորագրեալները կը բողոքեն կրօնական ուսման ջնջումին դէմ։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Ռումանիոյ թագաւորը և թագուհին գարնան Իտալիա պիտի երթան ու պիտի անցնին Վիենայէն, շնորհաւորելու համար Կայսրը իր յոբելեանին առթիւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Վարչապետ Սըր Պանըրմէնի վիճակը ծանրացաւ։

— Պայթում մը տեղի ունեցաւ Քիլմարնօքի հանքին մէջ, Սկովտիա, և 4 հանքագործ մեռան։

— Կ՚ըսուի թէ Ներքին գործոց նախարար Մր. Հէրպէրդ Կլատսթոն Լօրտութեան պիտի բարձրանայ և կառավարիչ պիտի անուանուի Աւստրալիոյ։

ԲԱՐԻԶ. — Աւստրիացի ճարտարապետ Քրումհօլց և իր կինը ձերբակալուեցան իբր լրտես։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիական թերթ մը կը գրէ թէ ելեւմտից նախարարը մօտերս պիտի հրաժարի, և իր հրաժարականին պիտի յաջորդեն ներքին գործոց և կրթական նախարարներու հրաժարականները։

ՀՌՈՄ. — Ընդհանուր դատախազ Բոցցի արտասանեց իր պահանջմնագիրը նախկին կրթական նախարար Նազիի դէմ, պահանջելով անոր դատապարտումը իբր զեղծարար և զօշաքաղ։ Թերթերը չափազանց կը գտնեն ընդհ. դատախազին յայտարարութիւնները։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Նիւ Եորքի նահանգին ընդհանուր դատախազը պահանջեց սէնտիքա մը կազմել՝ Մուչուալ Ռէզէրվ Լայֆ Ինշուրէնս ապահովագրական ընկերութեան համար, որ իր վճարումները դադրեցնելու վիճակին հասեր է։

ԲԱՐԻԶ. — Հրապարակը շատ անկանոն է, և գիները չեն բարձրանար։ Ֆրանսական Ռանդը 97էն ալ վար ինկաւ։ Օտար թուղթերու վրայ այնքան գործունէութիւն չկայ, և ռուսական թուղթերուն վրայ բնաւ գործունէութիւն չի կատարուիր։ Սպանիական Արտաքին՝ 94,07։ Օսմ. թուղթերը վեր գիներով բացուեցան և տկար փակուեցան։ Միացեալ՝ 95.52։ Ռէժիի թուղթերը 4 ֆր. շահելով բարձրացան 438ի։ Էրէյլի ինկաւ 295ի։ Ռիօ Թինթօ անփոփոխ մնաց։ Պղինձը դարձեալ ինկաւ 56.15ի։ Պալիա Քարա Այտըն անփոփոխ։ Լոնտոնի հրապարակին վրայ գործունէութիւն չի տիրեր։ Ամերիկեան թուղթերն ամուր մնացին նախորդ օրուան գիներուն վրայ, Նիւ Եորքէն եկած նպաստաւոր լուրերուն հետեւանօք։ Հանքային թուղթերը քիչ մը տկար են։

— Առեւտրական Սակարանին մէջ ցորենի գինը ինկաւ օտար երկիրներու մէջ գիներու անկման հետեւանքով, որուն պատճառ էր Արժանդինէն առատ քանակութեամբ ապրանք գալը։ Ծարդ Արժանդինէ եկաւ 3 միլիոն գրիւ ցորեն, մինչ անցեալ տարի եկած էր 1½ միլիոն գրիւ։ Հունձքին քանակը կը գնահատուի 6 միլիոն թոնօ։ Եղած մէկ քանի գնումներ ի վերջոյ բարձրացուցին քիչ մը գիները։

— Ֆինանցըլ Նիւզ կը հաստատէ այն լուրը թէ Լանտէսպանք իր ունեցած ամերիկեան թուղթերուն կէսէն աւելին ծախեր է և ահագին վնաս կըրեր է այս պատճառաւ։ Այս վնասին հետեւանքով Լանտէսպանքի շահաբաժինը պիտի ըլլայ 4%, մինչ անցեալ տարի 6½% էր։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

1890Ի 100ԻՆ4ԻՎ.ՕՍՄ.ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ՔՕՆՍՈԼԻՏԷԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ ԱՄՈՐԹԻՍԱՑՄԱՆԸ

1908 Փետր. 1/14ի 36րդ վիճակահանութիւնը որ կատարուեցաւ 31/13 Փետր. 908ին։

1901 էն	1950	102851 էն	102900
4451 »	4500	106951 »	107000
12901 »	12950	114451 »	114500
13401 »	13450	114551 »	114600
23801 »	23850	131951 »	132000
34651 »	34700	148751 »	148800
35801 »	35850	149201 »	149250
39851 »	39900	154951 »	155000
45751 »	45800	167401 »	167450
47851 »	47900	168101 »	168150
60751 »	60800	178751 »	178800
65601 »	65650	181501 »	181550
66801 »	66850	182651 »	182700
67351 »	67400	186301 »	186350
68251 »	68300	189351 »	189400
69501 »	69550	189401 »	189450
79451 »	79500	199451 »	199500
83001 »	83050	204451 »	204500
86751 »	86800	206851 »	206900
91251 »	91300	208201 »	208250
94201 »	94250	209501 »	209550
95501 »	95550	213001 »	213050
95651 »	95700	224201 »	224250

SIEBERT AND CO'S
ORIENT LINE

Գաբ Թարիֆա շոգենաւը բեռցուելու վրայ է և կը մեկնի ընդհանուր վաճառքով Անվերսէ Կ. Պոլսոյ համար Փետրուարի 25ին։

Գաբ Նէկրօ շոգենաւը Մարտի 10ին պիտի սկսի բեռ առնել Անվերսէ Կ. Պոլսոյ համար։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալին
ՑԱԿՈԲ Պ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆԻ
Թիւ 43, Քէօփրիւլիւ խան

ՇՈՒՐԱՅԻ ՊԱՀՐԻՅԷ
ԼԷՎԱԶԻՄ ՏԱԻՐԷՍԻՆՏԷՆ

Թէրսանէի Ամիրէ իչուն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզում օլանտ օլուպ միւնագասա իճրա օլընմագտա պուլընան զէրդ իւչ գալէմ պօյա մալզէմէսի իլէ գազան քէչէսի վէ նամազ քիլիմի ֆիաթը մալիւմէլէրի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու բումի Շուպաթըն եէտինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ ագշամը սաաթ օնա գատար եիւզտէ իւչ թէնզիլիլէ թաալիգ օլընաճագընտան օլ վէճհլէ թէնզիլէ րաղպէ օլանլարըն թէքմինաթ աղչէլէրինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլէրինի միւսթաստիպէն Շուրայի Պահրիյէ Լէվազիմ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 Շուպաթ 323

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

(Փետրվար 7 Հինգշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Առաջին	ճերմակ	օխան	51—52
Երկրորդ	»	»	48—
Խառն		»	47—
Ձավարը		»	44—46
Կարծր առաջին			54—55
Կարծր միջին		»	52—53
Կարծր խառն		»	50—

Այսօր 1 վակոն Անատոլուէ ցորեն ժամանեց։

ԱԼԻՒՐ Ղրշ.

Ցեղական զըրմա	Ա.	պարկ	96—
» »	Բ.	»	93—

ԹԵՖ

Օխան 23½ փարա

ԳԱՐԻ

Դանուբ	քիլէն	17½—18½
Ռումէլի և Մերսին	»	17 —18

«ՄԱՆՉՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ
ԳՐԵՑ
ԲՈՒԼ ՏԸ-ԹՈՒՐՍԵԼ

— 33 —
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Դ. Ա. Ռ. Թ

Արցունք Խմող Կինը

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Թ.

ՄՕՐ ՄԸ ԱՆՁԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Անվհեր և հաստատ շեշտերով Էլիան պատասխանեց ։

— Նախ և առաջ, չարաչար կը սխալիք ենթադրելով թէ այդ մէտայլօնը ամենադոյզն նշանակութիւն մը ունէր ։ Երկու գեղատի աղջիկներու միջև տրուած անինչան յիշատակ մըն էր, և մասնաւորաբար ինծի չատ տըհաճելի էր այդ առարկան որովհետև այդ նախկին բարեկամուհիիս հետ այսօր սրդողած եմ ։ Դէմքիս արտայայտութիւնը զոր տեսաք զայն գետին նետելու ատենս, ոչ թէ սարսափի արտայայտութիւն էր, ինչպէս կարծած էք, այլ ատելութեան, կամ աւելի ճիշդ անտարբերութեան ։

Խեղճ կինը կը ստէր ։ Բայց այս ստախօսութիւնը անհրաժեշտ, նուիրական չէ՞ր ... Դուքսը յարեց ։

— Բայց մեր Բարիզ վերադառնալէն ի վեր ձեր առանձնակի կատարած պըտոյտները ինչ կը նշանակեն, մութ և համեստ արդուզարդով ։ Երէկ, օրինակի համար, ո՞ւր գացիք ... պահ մը մտածեցի ձեզի հետեւիլ ... բայց զարչանք մը զգացի այդ արարքին դէմ ... ։

— Ինչո՞ւ համար աւելի կանուխ չհարցուցիք ինծի, բարեկամս, կրնայիք ինծի հարցնել թէ ո՞ւր կերթայի ։

— Պէտք ըսէի՞ք ինծի ։

— Անտարակոյս ... Շատ պարզ և տխուր է ... Անհաւասալի, դուք գտնեցէք ։ Այն կինը որ երբ մայր խնամած է զիս, Օր. Բիւ Կիյյօմ, Բէր-Լաչէզի գերեզմանատունը թաղուած է ։ Աստուած մերժեց ինծի անոր աչքերը փակելու ցաւագին ուրախութիւնը ։ Կերթամ աղօթել իր դամբանին վրայ և խօսակցիլ իրեն հետ առաջուան պէս ։ Ո՛չ մայրս ո՛չ քոյրս նոյն պատճառները ունին այս պարտականութիւնը այնքան յաճախ կատարելու համար որով մինակս կերթամ ։ Որովհետև սիրելի հանգուցեալը սորվեցուցած էր թէ հարստութեան չքմեղանքն է գութը, իրմէ բաժնուելէս վերջ, իր խրատներուն կը ջանամ հետեւիլ, թշուառութիւնները մխիթարելով ։

Այս բառերը արտասանած ատեն ստախօսութեան ամօթը կը ճնշէր Էլիանի սիրտը ... սկսաւ արտասուել ... Դուքսին մէջ նախանձի յիմարութիւնը կամաց կամաց կանհետանար ։ Իր վերջին կասկածները անհետացան կնոջը արցունքները տեսնելով ։

— Ներեցէք, Էլիան, ըսաւ, ներեցէք անվայել կասկածները զոր ունեցայ ձեր մասին ... կը սիրէ՞ք զիս ։

— Կը կրկնեմ, Հիւկ ... բոլոր սիրտովս, բոլոր հոգիովս կը սիրեմ զձեզ ։

— Պատրա՞ստ էք ասոր ապացոյցը տալու ։

— Պատրաստ եմ ։

— Լաւ, մտադիր էի մերժել ինծի եղած դիւանագիտական առաջարկները ։ Միտքս փոխեցի, կընդունիմ ։ Ուաշինկթընի դեսպանութիւնը կառաջարկեն ինծի, հարկ եղած տեղեկութիւնները ստացած եմ ։ Պէտք գրեմ Նախարարին թէ պատրաստ եմ մեկնելու ։ Ձեր պատրաստութիւնները տեսէք ։ Վաղը իրիկուն ժամը չորսի Հավրի ճեպնթացով Բարիզէն պէտք մեկնինք, և առաջին նաւը պէտք նստինք ։

— Պէտք հնազանդիմ ձեզի, բարեկամս, պատասխանեց Էլիան կորովալիր այս սարսափելի հարուածի առջև ։

Ուաշինկթըն ... դեռ ո՞րքան ժամանակ չպիտի կրնար փնտռել, գտնել և համբուրել իր աղջիկը, Օր. Բիւ Կիյյօմի վերջին խօսքերը միտքը ինկան ... իր յանցանքը պիտի քաւէ՞ր ... չդողդողեց և ընդունեց վստահութեան համբոյրը զոր իր ամուսինը դրոշմեց ճակտին վրայ, բայց հազիւ թէ իր ամուսինին ոտնաձայնը դադրած էր, ծունկի ինկաւ ընկճուած իր ցաւէն և ձեռքերը երկինք բարձրացուցած ։

— Աստուա՛ծ իմ ... աղաղակեց դէմքը արցունքով ողողուած ... պաշտպանէ զիս ... պաշտպանէ աղջիկս ... ։

ԺԱ.

ԱՌԱՋԻՆ ՁԵՆՔԵՐԸ

Իրաւ է թէ Ռաֆայէլէ տը Ռօշմօռ կոմսուհին 1875 թուականին քառասունը մէկ քանի տարի անցուցած էր, և սակայն իր բացառութեամբ, կը յամառէր չքաշուելու աշխարհիկ կեանքէն ։ Եթէ տարիքը մեծ փոփոխութիւն մը չէր բերած իր հռչակաւոր գեղեցկութեան, իր տղայական և թեթեւամիտ հաճոյքներուն մէջ ալ փոփոխութիւն մը չէր պատճառած, թէև իր անդրանիկ աղջկան յիշատակը հեռուն, Ուօշինկթընի մէջ, ուրկէ ցանցառօրէն նամակներ կըստանար, իր սիրելի Լիտիային տեսքը որ այլևս կարգուելու տարիքին եկած հասած էր, և մանաւանդ այն նուաղ փութկոտ վարմունքը զոր այլևս այրերը ունէին իրեն հանդէպ, զինքը կը տխրեցնէին և քիչ մը մելամաղձոտ կը դարձնէին ։

Ցուլիսի տաք միջօրէ մը, Ռօշմօրի դղեակին բոլոր հիւրերը իրենց սենեակները քաշուած էին հանգստանալու կամ նամակներ գրելու համար ։ Միայն մէկ քանի անխոնջներ իրենց գլուխը ըլլալով կոմսուհին և Լիտիա նախաճաշի համարած էին պարտէզին եզերքի սիրուն գետակին մէջ լոգանք մը առնել ...

Լողալու այս ջերմ սիրահարներուն մէջ կար գեղեցիկն պարոն Հիւպէր տ'Անդրընալու տը Սէն-Քրիսթօլ ։

Սէն-Քրիսթօլ պարոնը նաւատորմիղին մէջ ծառայած էր և նոյն իսկ տեղակալի աստիճանին հասած էր ։ Սակայն իր հրաժարականը տուած էր և իր ժամանակը կանցընէր իր կալուածներուն մատակարարութեամբը ։ Տասներկու տարի առաջ գեղատի բորթուկալցի աղջկան մը հետ ամուսնացած էր, բորթուկալի ամէնէն ազնուական Սանդարեմներու ցեղէն էր իրեն աքանչելի դրամաժիտ մըն ալ բերած էր ։ Իր կնոջմէն պաշտած՝ չարամիտները կըսէին թէ զայն կատարելապէս երջանիկ չէր ըներ ։

Թէև պարոնը հանգստանալու տարիքն էր առած, բայց նորէն ամէնէն ալ սրտագրաւ մէկը ճանչցուած էր ։ Ժպտելով կը ներէին իրեն, իր հիւանդագին կնոջ պատճառաւ որ սիրտի հիւանդութենէ մը բռնուած էր ։

(Շարունակելի)

Է.Մ. ՄԻՐՃԱՆՈՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊՈԼԻՍ
ՄԵԾ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՀԵԾԵԼԱՆԻՒՆԵՐՈՒ

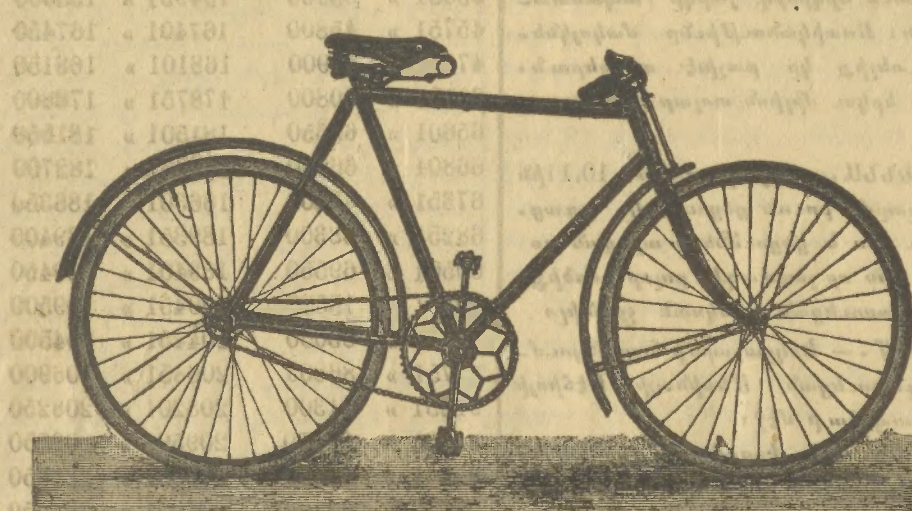

Peugeot, Mars, the Leader
ԼԱ ՄՕԹՕՍԱՔՕՇ 1908 MODÈLE
ԹԵԹԵՒ ՄՕԹՕՍԻՔԼԷԹ (35 ՔԼԿ.
Հեծելանիւի համար ամեն տեսակ
պիտոյքներ
ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒ
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Պ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ
Զահմահճըլար Եօքուշ Մեծ—Նոր խան
Վարի յարկ թիւ 47
ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻՆ
ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարումներով ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, կրկանդ, քօղք, ձեռնոց, մնտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրտութեան հագուստ ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնն և ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածքներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնան գոհացնել ։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ ։ 4—15

ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ՉՈՒՆԻ

ՊՕՍԹՕՆ "ՀՈՒՏ,,Ի
ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐԸ
ԽԻՍՏ ՆՈՒՐԲ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ
ՓՈՐՁԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ
ԵՐԵՍՆԵՐԸ ՈՉ ԿԸ ՊԱՏՌԻՆ ԵՒ ՈՉ ԿԸ ՃԱԹԻՆ

ՄԻ ՄԻԱՅՆ ՌԷՔԼԱՄԻ ՀԱՄԱՐ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ՄԵՐ ԼԱՍՏԻԿՆԵՐԸ
ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ

Առանց համար զոյգը	18. 20. 23. 25 ղրուշ
Կանանց » »	10. 12. 15. 17 »
Չեն 14 տարեկան տղոց	8. 10. 12. 15 »

Եւ ամեն տեսակ լաստիկներ

Միակ ընդհ. մթերանոց Կ. Պոլիս Մեյտանճըգ փողոց բիթատրական եւ հեռագրական վարչութեան նոր շէնքին ճիշդ դիմացը թիւ 14 ուր թէ' մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը ծախուի ։ «ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ» ։

15—15 Ընդհ. Ներկայացուցիչ
ՍԵԼԵԱՆ, ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԸՆԿ.

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԱՓՐՕՏԻԹԵԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ներքին եւ Աֆրոտիթեան հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկ

ՏՕՔԹԷՕՐ ԷՆՖԻՅԷՃԵԱՆ

Գիտական վերջին նորութեանց համաձայն առանց ցաւ պատճառելու, առանց որ և է հետք ձգելու կը դարմանէ հին և նոր ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ախտ, ԴԺՈՒԱՐԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆ և ԵՐԻԿԱՄՈՒՆՔԻ (պէօպրէք) հիւանդութիւնները. ինչպէս նաև ԹՈՔԵՐՈՒ, ՍՐՏԻ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ և ԱՂԻՔՆԵՐՈՒ հիւանդութիւնները ։

Ամէն օր կէս օրէ վերջ կը գտնուի Պաղչէ-Գաբու, ԹԻՒԼԻՒՆՏԺԵԱՆ—Իֆի ԳԱԲՈՒԼԸ դեղարանը ։ Ուրբաթ օրերը ձրի ։

ԲԱՂՁԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, ազազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր. մինչ կը փափաքէի գիրուկ, թմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել ։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին ։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն ։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը և քանի՛ ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար և կը կայտառնար ։ Այսպէս, քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն աղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռայ հանեց, խաղալով, ցատկելով և չարունակեց աճիլ ու զօրանալ ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ. փառք Աստուծոյ, ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան՝ առանց ընաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները ։

Բարիզ, Պօնաբարթ փողոց, Թ. 17
ՄԱՐՏԻԹ ԺԱՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներու մէջ ։ 26—9

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՁԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳ ՏԱՆԻԼ
ԱԼԷՄՏԱՂԻԻ ԿԱՐԱԳԸ

Նախընտրեցէք միւսներէն ։ Այս ամենապատուական կարագը, որուն իւրաքանչիւր օխան 25 օխա կաթէ պատրաստուած է, շատ համեղ, զուտ, առողջապահական է և շատ օգտակար ։ Կ'պատրաստուի Մէհմէտ Ճէմալէտտին էֆ. կողմէ, և չափազանց խնամք կը տարուի մաքրութեանը ։ Մէկքրոպէ զերծ կացուցանելու համար Բաստէօրեան դրութեամբ կ'թորուի ։ Այս կարագն անգամ մը փորձողները կրնան գնահատել անոր առաւելութիւնները ։ Նշանաւոր բժիշկներ ամէնքն ալ ընդունած են այս ճշմարտութիւնը ։ Կեդրոնատեղին և մթերանոցը՝ Ղալաթիա, Խալիլ փաշա խան փողոց, թիւ 17 վաճառատունը ։ 20—20

ՆԵՐՕՔՕՄ

Կայսերական Բժշկական վարժարանի տարրաբանութեան ուսուցիչ քիմիագէտ Ցովսէփ էֆ. Ճէլալեանի

ՆԵՐՕՔՕՄ

անուամբ մազի նորահնար ներկը Կայս. Բժշկական Վարժարանէն արտօնուած և հասարակութեան մասնաւոր գնահատման արժանացած է, կարճ ժամանակի մը մէջ ։

Սոյն ներկը՝ գործածութեամբ՝ մազերը, մօրուքը և պեխերը բնականէն չը զանազանուելու աստիճան նրբութեամբ սև և չագանակագոյն կը ներկէ և գործածութենէ վերջ, մազերուն արմատներուն ոյժ, կակուղութիւն և փայլունութիւն կուտայ ։

Եւ բոլորական կարգ մը ներկերու պէս հերաթափութիւն չի պատճառեր և մորթին ալ չի վնասեր.

Անոնք որ պէտք ունին կրնան դիմել ընդհանուր կեդրոնատեղին Պոլիս, Պահճէ Գաբու Համտիյէ Սեպիլի դէմ Աբիկ Իւթիւճեանի Դեղարանը որ Ներօքօմի պատրաստութեան մենաշնորհը ստացած է, Կայս. Բժշկական վարժարանէն ։

Կը գտնուի նաև մայրաքաղաքիս բոլոր առաջնակարգ դեղարանները ։

Գաւառային յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին ։ 20—7

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ
ԻԶՄԻՏ

ՏՈՔԹ. Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ 10 տարիէ ի վեր իբր բժիշկ վիրաբոյժ և մանկաբարձ իր յաջողութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը. վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրաւ Եւրոպա յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վերաբուժական գործողութեանց արուեստական (Tèchnique) ամէն մանրամասնութիւնները, և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ ու ՎԻԷՆՆԱՅԻ, հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրեց երիկամանց, լեարդի, ստամոքսի ու աղիքներու, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնահատութեամբ (Laparotomie) կատարուած ամէն տեսակ գործողութիւնները, և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձաւ իր բնակավայրն ԻԶՄԻՏ ։

Այժմ իր 25 տարիներու հասուն փորձառութեամբը կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և կը կատարէ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարդկային մարմնոյն որ և է մասին վրայ ։ Կը ուղղէ կոտրած ու խախտած (Քըրք չըքը) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով, կը շտկէ ի ծնէ կամ վերջէն ծռած ձեռքերն. ոտքերը և ողնայարի խեղութիւնները (Ortopedie) Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել կանանց ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները ժամանակիս էն Կատարելագործեալ կերպերով ։

Ամէն ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ, ՔԻԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ.

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տանը՝ որ է կայարանին մօտի կամուրջին դիմացի անկիւնը ։

Տեղեկութեանց համար դիմել Պուլաթեան եղբարց դեղարանը ։

Ծանօթութիւն. — Անոնք որ աղէթափութիւն (Ֆըթք-թասըք) ունին և աղիքը տեղը պահելու համար կապ գործածելէ ձանձրացած են, պահով գործողութեամբ մը արմատական կերպով կը բուժուին և յետոյ չեն ունենար այլ ևս կապ գործածելու ։ Նոյնպէս ալ Թանիք (պասուր, մեմէ) ունեցողներ պահով գործողութեամբ մը արմատական բուժում կ'ունենան ։ 48—50

ԹՈՂ ԿԱՐԴԱՆ
ՆԵՐԿԱՅ ՋՄՐԱՆ ԵՂԱՆԱԿԷՆ ՕԳՏՈՒԻԼ ՓՍ.Փ"ՔՈՂԱՑ ԱՋՔԸ ԼՈՅՍ.

Շատեր հայրական ձկան իւղին բարերար յատկութիւնները գնահատած ըլլալնուն, չեն կրնար գործածել և օգտուիլ անկէ, որովհետեւ պարզապէս կը գանին անոր ծանր համէն ու հոտէն ։

Սակայն այժմ, ձկան իւղի բուժիչ և կազդուրիչ յատկութիւնները անփոփոխ մնալու պայմանաւ, տեսակին մէջ առաջին անգամ ըլլալով հնարուած է նոր գիւտ մը որով անոր յատուկ ծանր ՀՈՏԸ ԵՒ ՀԱՄԸ ջնջուած և ամենափափուկ, նոյն իսկ տկար ստամոքսներու հանդուրժելի վիճակի մը մէջ դրուած է ։

Այս գիւտին անխարդախ ու դիւրատար գերազանց յատկութիւնները մայրաքաղաքիս հանրածանօթ քիմիագէտներէն պաշտօնական տեղեկագիրներով ալ հաստատուած են ։ Արդէն քիչ ատենուան մէջ հանրութեան կողմէ եղած ընդունելութիւնը մէկ ապացոյցն է անոր այս յատկութեան ։

Գնողներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար դեղարանիս մէջ 100 դրամնոց շիշեր ալ կը գտնուին և կը ծախուին 5 ղրշ.ի ։

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար փափաքողները թող հաճին դեղարանս այցելելով համն ու հոտը փորձել ։

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Համիտիյէ Սէպիլի դէմ Աբիկ Իւթիւճեան դեղարան ։

ՄԿՐՏԻՉ ՁԱՅԼԱԳ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ

վկայեալ Կայս. Իրաւագիտական վարժարանէն կ'ստանձնէ ամէն տեսակ Շէրիի, պատժական, առեւտրական և Հուգուգի վերաբերեալ դատեր դիւրամատչելի պայմաններով ։

Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի, Մէսարիլ խան, թիւ 13 ։ 5—10

ԱՓՐՕԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կատարեալ ձեռնհասութեամբ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը և ասոնցմէ ծագում առած դժուարամիզութիւնը. իսկ Գաղղիական ախտը, փոխանակ ներսէն դեղեր տալով ստամոքսը և աղիքները խանգարելու, բոլոր նոր դրութեան լուսագոյն միջոցին դիմելով կը բուժէ ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բացի կիրակիէ, ժամը 3—11, Պաղչէ-գաբու, չաքըրավաճառ Հաճի Պէքիրի դիմացը, սեղանաւորին վերնայարկը, թիւ 19 դարմանատան մէջ ։

Կարօտ հիւանդները ձրիաբար կը դարմանուին ։ 50—21

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՎԱՃԱՌ

Տարիներէ ի վեր ծանօթ է Թօփալեան խանի

ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ԷՐՄԷՆԵԱՆԻ
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

այս անգամ պատրաստած է ձմեռուան յատուկ կերպասներէն չիք և տակուն հագուստներ, ինչպէս նաև

ԲԱԼԹՕՆԵՐ,
ՄԵԾԻ ԵՒ ՏՂՈՒ ՔՕՍԹԻՄՆԵՐ
մանթօներ, բառաքսիններ ևն. ևն.
ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ
ԳԻՆԸ ՈՐՈՇ Է ԹԻՒԸ Չ ՂՐՈՒՇ

Սուլթան Համամ, Թօփալեան խան
թիւ 34 42—30

ՏԻԿԻՆՆԵՐ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ
ԿՈՒԶԷՔ ԲԱՐԻԶԵԱՆ
ՆՈՐՕՁԵՒՈՎ ՀԱԳՈՒԻԼ

Անգամ մը միայն այցելեցէք համբաւաւոր դերձակուհի

ՏԻԿ. Գ. ԳԻՔԻԱԳՕՔԹԻՒԼՈՅԻ որ նոր աշխատանոց մը բացած է, Բերա. մեծ փողոց Սինկէր տան դէմ, Էպէթ փաշա աբարթըմանին մէջ երրորդ յարկը ։

Սուարէի և դուրսի զգեստներ Թայյէօր ձեւով կը պատրաստուին նոր մոտելներու վրայ, կատարեալ կերպով և խիստ զեղչուած գիներով ։ 24—14

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ
ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Խազինէի էվգաֆը Հիւմայուն մէսարիֆաթը ումումիյէ խարէսի գափուշուգատարը Այիւպգաթէր աղանըն 323 սէնէսի Թէշրինի էվէլ չէհրի մաաշընը հավի Թանզիմ օլընան պիր գըթա սուրէթ հէր նասըլսա գայպ օլնն զայի օլմուշ օլդուղընտան նիւսխէի սանիէսինին իթասը մուամիլէհէ թարաֆընտան թալէպ օլընմըշ վէ պու գապիլ զայի սուրէթլէր իւչ տէֆա կազէթալարլա իլան իթթիրիլմէսի ուսուլը միւթթախիզէ իգթիզասընտան պուլունմուշ օլտուղընտան մէզքիւր սուրէթ հէր քիմին եէտինտէ կէզմիշ իսէ էվգաֆը Հիւմայուն մէսարիֆաթը ումումիյէ խարէսինէ կէթիրմէսի վէ միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա Խազինէյէ թէսլիմ օլունմազըսը վէ չայէտ իլէրուտէ զուհուր իտէր իսէ ամէլ ու իթիպար օլընմայաճաղը մալիւմ օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթ օլունուր ։

29 Քեանունի սանի 323

ՄԱԼԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Թարաապլուսդա՝ Տէյիրմէն Մահալէ, Եէնի-գափուտա՝ մուհթէրիզ տազիզ Փազարգասը նիզամընտա գայդէթլիյանէ իլէ խանէ պէյնինտէքի արսա, Եէնի-գափուտա՝ կէօմրիւկ իթթիսալինտէքի գահվէխանէ, Եէնի-գափուտա՝ Սթասիօն ճիվարընտէքի արսա, Գում-գափուտա՝ Թաշճըլար գօգաղընտա մէյխանէ էօնիւնտէքի եէլ մէթրօ արսա, Լանկատա՝ 5194 մէթրօ պօսթան մահալի, Խազինէի Ճէլիլէի Մալիյէ մէթրուքաթ վէ մէչրուպաթը սաթըլըղըդըր.

Պալէատէ մուհարրէր մահալլէրին 324 սէնէսինէ մահսուպէն իճարը սէնէվիյէ միւզայէտէյէ չըգարըլմաղլա չէհրը րումինին տօգուզընճը ճումաա իրթէսի կիւնիւ իհալէ վէ իճարը գաթիլէրի իճրա խուլէճէկլէրինտէն թալիպ օլանլարըն վէ չէրայէթինի անլամագ իսթէյէնլէրին միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա Մալիյէ Խազինէի Ճէլիլէսի Աչար վէ Րուսումաթ իտարէսի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.

2 Շուպաթ 323